KİTAPSANATFİLMTİYATROMÜZİKTARİHFELSEFEBİLİMYAZARDİZİEĞİTİMKİŞİVİDEOEKONOMİOYUNTEKNOLOJİSPOR
SEYAHATHABERMEKANİLİŞKİLERSAĞLIKYAZILIMSİYASETSORUCEVAPETKİNLİKYEMEİÇMEÇEŞİTLİANKETYOUREADS

YOUREADS

KANAL

İNTERAKTİF KÜLTÜR DERGİSİ

MAYIS 2015

KİTAP

ERIC HOBSBAWM

SOSYAL İSYANCILAR
SAYFA 4

GÜNDEM

1 MAYIS
SAYFA 7

YOUREADS

NİSAN- MAYIS
SEÇKİSİ
SAYFA 32

YAZAR RÖPORTAJI

SALİH ÇETİN
SAYFA 34

2

interaktif kültür ağı

YOUREADS.NET

GÜZEL GÜNLER GÖRECEĞİZ ÇOCUKLAR!

EDİTÖRLER

@töbe de
@nuranyum
@mutlu

YARDIMCI EDİTÖRLER

@ruhsuzkozmonot
@murebbiye

TASARIM

@abi

YAZARLAR

@murebbiye
@samurai
@nobody
@nuranyum
@martin eden
@coolcat
@cipres limon
@lily de seitas
@hubot
@karaca
@koktenbilimci

ÇİZER

@yudum cetin
@medeni

YAZILIM DESTEK

@queen

KOORDİNASYON

@abi

Kanal Mayıs 2015

Mayıs, dergicilik açısından sıkıntılı bir aydır; geç gelen yaz, Taksim'de kutlanamamış 1 Mayıs, henüz hediye alamamış anneler… Beklenenin aksine, gönderilen yazılar ve gösterilen ilgiden dolayı bu sayıyı hazırlarken ilk sayı kadar zorlanmadık diyebilirim.

Her sayıya özgü bir dosya konusu belirlemeyi, katılımcı yazarları ve yaratıcılıklarını sınırlar düşüncesiyle, uygun bulmuyoruz. Bir dosya konusu gözetmesek de, 1 Mayıs'ı yok sayamazdık. 1 Mayıs'ı içerik belirleyici olarak değil, tema olarak ön plana çıkarmayı tercih ettik.

Youreads'in düşüncelerimizi paylaşmak için yeterli bir ortam olduğu kanısındayız. Youreads kanal dergisi'nin de yazmak, içimizdeki yazarlığı ortaya çıkarmak için kışkırtıcı bir çatı görevi görmesini bekliyoruz. Bu amacımıza bu sayıyla biraz daha yaklaştığımızı hissettik diyebilirim.

Bu sayıyla birlikte, felsefe, bilim, kitap-yazar tanıtımı, şiir, öykü, deneme, makale, karikatür, röportaj başlıkları ile, Youreads'te öne çıkan tüm kategorileri dergide temsil etmiş oluyoruz. Her bir kategoride, onlarca içerik gönderen youreads yazarlarına ve takipçilerine teşekkür ederiz.

Önümüz yaz. Terliklerinizle balkona çıkıp çayınızı, kahvenizi yudumlarken baharın keyfini çıkarabileceğiniz, hafif esintili bir içerik belirlemeye çalıştık. Umarız, güneşiniz bol olur.

@töbe de

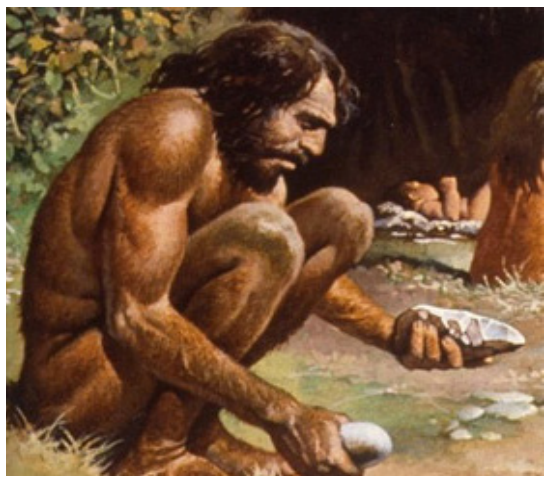

İçindekiler

4 Yazar Aynası

Sosyal Isyancılar - Eric Hobsbawm

7 İki Kere İki Beş

1 Mayıs

Su Ile Imtihanımız

Düşengeç

15 İki Kere İki Dört

İnsan

Nükleer Enerji

Ontoloji

Ödev Ahlakı

Feminizm

24 Elde Var Sıfır

Şiir Seçkisi

26 Yirmi Dokuz Harf

Bahardan Kalma Bir Kış Günü

Gök Mavi (Part 2)

Son Sigara

32 Youreads Seçkisi

Nisan - Mayıs

34 Yazar Röportajları

Salih Çetin

36 Görsel

Karikatür

Eric Hobsbawm

“Devlet otoritesi ve feodallerin gözünde yasa dışı bir köylü, bir “düzen” bozucu, bir eşkıya iken; sosyal isyancı, kendi köylüsünün gözünde bir kahraman, adalet savaşçısı ve öç alıcıdır. Adaletsizliklerin önüne geçerek halkın özgürlüğüne gidecek yolda onlara liderlik eder.”

SOSYAL İSYANCILAR

Hobsbawm, “bandits” bizdeki çeviri isimleri ile “sosyal isyancılar” / “eşkıyalar” adlı, kitabında ilkin “sosyal eşkıyalık nedir?” sorusunun cevabını veriyor. “Köylü sınıfının dramı” olarak karşımıza çıkan sosyal eşkıyalık, “tarihte en yaygın ve en evrensel toplumsal olaylardan biridir. Tarımsal kapitalizme geçiş zamanında bulunan bütün toplumlarda görülür.”

Birbirinden çok farklı olan kent ve köy toplumları göz önüne alınınca, devlet otoritesinin zayıfladığı, yanlışların düzeltilmesinin istendiği, toplumsal karışıklık ve gerilimin yaşandığı, ekonomik krizin görüldüğü ve halkın yoksul düştüğü bir dönemde; köy coğrafyası unsurlarından dağ, yüksek ova ve ormanlar dahilinde bölgesinin sınırlarını çizen sosyal isyancılar, “mevcut düzenin restore edilmesi” amacıyla tarih sahnesinde görülür. Bu doğrultuda “sosyal bir eşkıyanın kendi bölgesindeki ve hatta başka bölgelerdeki köylülerin -toprak ağaları hariç- ürünlerini yağma etmesi düşünülemez.” (S.12) Devlet otoritesi ve feodallerin gözünde yasa dışı bir köylü, bir “düzen” bozucu, bir eşkıya iken; sosyal isyancı, kendi köylüsünün gözünde bir kahraman, adalet savaşçısı ve öç alıcıdır. Adaletsizliklerin önüne geçerek halkın özgürlüğüne gidecek yolda onlara liderlik eder.

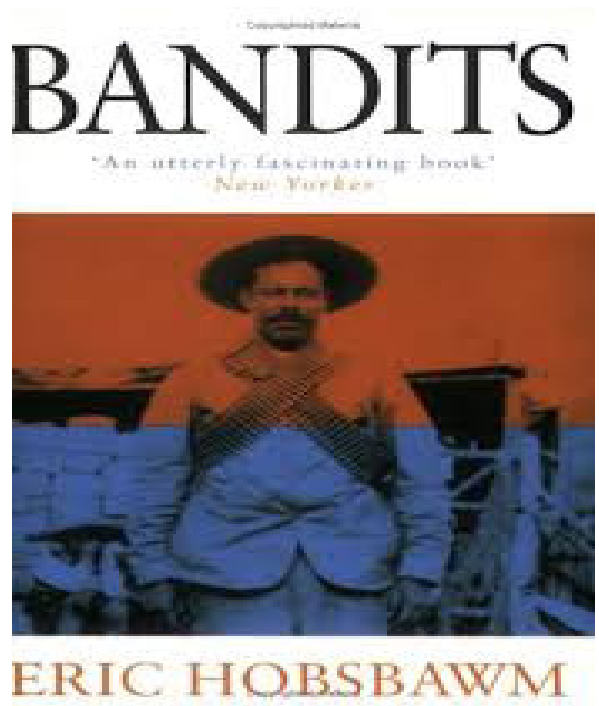

KİM EŞKİYA OLUR" sorusuyla yolculuğuna devam eden hobsbawm'a göre "eşkıyalık özgürlüktür." Adaletsizlik ve baskıya karşı savaşan ve direnen bu "kanundışılar" kırsaldaki köy halkının malını, canını, emeğini ve geleceğini korumayı otoriteye karşı gerçekleştirirken kendileri de herhangi bir tahrip edici eyleme gitmezler. İşte bu gibi eşkıyalar "nobrerobber" bize kazandırılan anlamıyla "erdemli eşkıya" olarak anılırlar.

"Erdemli eşkıya", "öcalıcılar", "haydutlar" bölümleri için demeliyiz ki: "ezilenlerin adlarına türküler dizdiği kahramanlar", "öcalıcılar" olan erdemli eşkıya, yanlışların düzeltilmesini ister, boyun eğmeyi reddeder ve sosyal adaletin sağlayıcısıdır. Bu boyutuyla protestonun en ilkel biçiminin temsilcisi olan erdemli eşkıya, kolektif bilincin uyanışıyla bir üst basamağa geçen direnişi köylüler geneline taşıyabilen bir adalet bayrağı, özgürlük ve kardeşlik esasına dayalı bir grubun ana atar damarı, temelde ise adaletsiz iktidara karşı duruş ile politik bir kimliktir.
"Ekonomik ve politik açıdan eşkıyalık" bölümünün bize hatırlattıkları tüm adalet iseyicilerin onaylayacağı yaşanmışlık/yaşanıyorluklar. Merkezi otoritenin ister güçlü ister zayıf döneminde halka karşı haksız olarak işlenen adaletsiz tutum ve davranışlar; aşırı vergi alımı, uzun yıllar yapılan askerlik, rüşvet, iltimas, zorbalık, parada tağşişe gidilmesi sonucu refah düzeyinin düşmesi ve fakirlik, halkın can, mal ve namusuna göz dikilmesi… hadiseleri ile savaşan erdemli eşkıya, merkezi otoritenin zayıf dönemindeyse derebey, tımar sahibi, mültezim, toprak ağası, vali, sipahi olarak sıralayıp çoğaltabileceğimiz temelde halka adaletsizlik uygulayan tüm kişi ve kişiliklerin karşısında, içinden geldiği halkın ve hakkının yanında yerini alır. Kitapta güney amerika'dan anadolu topraklarına birçok farklı coğrafyadan, birçok farklı halktan ortak bir çığlık ile adalet arayan erdemli eşkıyalara bolca örnek verilmiştir.

Erdemli eşkıyayı adi bir suçludan, patolojik eşkıyadan, adaletsizliğinden yakınılan zalimlerden ayıran ve toplumsal protestonun kişi bazında çekirdek unsuru yapan da işte budur: bozulmuş düzenin, kırılmış çarkın, kokuşmuş sistemin, haksız ve adaletsiz olan her şeyin karşısında yer alan ve değişim için, dürüst bir dünyanın kurulması için çabalayan bir dönüşüm içinde seyretmesi ve bu kendisi soyunduğu bu rol ile içsel olarak değişirken yaşadığı toplumdan başlayarak, tüm bu adalet arayışlarının kelebek kanatlarının rüzgarı misali dünyayı dolaşarak onu da değiştirebilecek olmasıdır. İşte bu yüzden "eşkıyalar ve devrim" bölümü bu döngüselliğin farkına varmak için değerlidir ve erdemli eşkıya bir diğer bölümde anılan ve bölümün adı olan "ülkücü soyguncular (expropriators)"dan ayırabilmeliyiz.
Döngüselliği ve olumluya dair değişim isteği dolayısıyla eşkıyalık, evrensel bir simgedir. "Simge olarak eşkıyalık" bölümde, bu fikir işlenir. İnsanlığın ortak bilinçaltı materyalleri olan ve dünya çapında farklı farklı kültürlerde bir "aynılık" olarak insanlığı birleştiren mitler bunun bir ispatıdır. "Mitlerin yansıttığı değerler, eşkıyaların yaşadığı çevrenin çok dışına taşan bir evrensellik taşımaktadır." (S.117)

Hobsbawm, eşkıyaları incelediği bu süreçte kadının rolünü "Eşkıyalık ve Kadın" başlığı altında incelemiş ve kadının iktidar sahiplerince hakkının peşine düşüldüğü zaman onu ve haklarını korumak için uğruna dağa çıkılan olarak ele almıştır. Öcalıcıların, kadının öcünü alma isteğiyle dağa çıkışları onları "kanundışılık" kavramının öznesi olmaya iten önemli bir etken olarak görülmüş ve bunun da erdemli eşkıyanın sosyal isyancı olarak rolüne hizmeti doğrultusunda yaşadığı toplumun değerlerini paylaşması olarak görmemiz gerekmektedir. Az sayıda etkin kadın savaşçı olduğunun da üstünde durulmakla birlikte kadının bu sosyal isyanda rolünün erdemli eşkıyayı desteklemek ve dış dünyayla iletişimini sağlamak olduğuna değinilmişse de kadın savaşçıların neden sayıca az olduğu üzerinde durulmaması da gözden kaçmamaktadır.

Sonuç itibariyle, IvanOlbracht'ın dediği ve "Sosyal İsyancılar"da bahsi geçtiği gibi: " İnsanın adalete doymak bilmez bir özlemi vardır. Bunu ona vermeyen sosyal düzene karşı ruhunun derinliklerinden kopan bir isyan duyar. Yaşadığı düzeni, hatta bütün kainatı adaletsizlikle suçlar. İçinde her şeyi değiştirebilmek için inatçı bir istek besler. Hiçbir zaman elde edemeyeceği tutkusuyla yanar. Belki her yaşta, her dinde, her ulusta, her sınıf insan içinde bu önemli sagaların-öykülerin- temelinde bu tutku vardır. (IvanOlbracht, Der Räuber - Soyguncu- Nikola Schuhaj s.76-77)

Pir Sultan, Köroğlu, Dadaloğlu, Çakırcalı/Çakıcı Mehmet Efe, Çete Ayşe Efe, Gökçen Efe, Demirci Mehmet Efe, Yörük Ali Efe, Emir Ayşe Efe, Çiftlikli Kübra, Ayşe Çavuş,İnce Memed ve nicelerini anlayabilmek dileğiyle…

@nuranyum

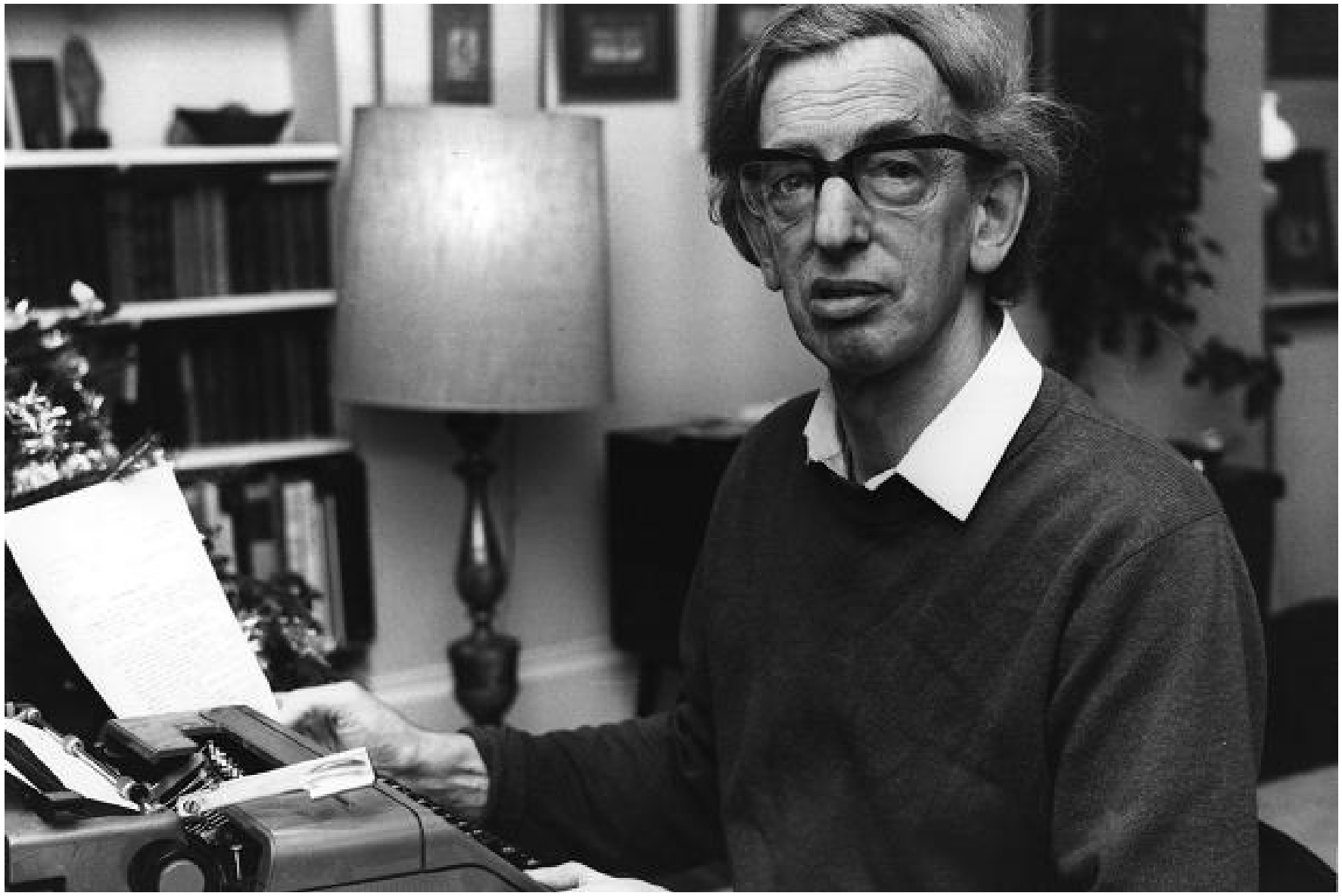

Eric John Ernest Hobsbawm, (9 Haziran 1917-1 Ekim 2012) İngiliz Marksist tarihçi ve yazar. Hobsbawm uzun süre İngiltere Komünist Partisi'nin üyeliğini yapmıştır. Komünist Tarih Grubuna da katıldı. Londra'daki Birkbeck, Londra Universitesi'nin başkanıdır.

Hobsbawm, Mısır'ın liman şehri İskenderiye'de doğdu ve ebeveynleri Leopold Percy Hobsbaum ve Nelly Grün birer Yahudiydiydi. Yazar; Viyana ve Berlin'de büyüdü. Eğitimini Almanca konuşulan ülkelerde yaptı. Hobsbawm, babasını 1929 ve annesini muhtemelen 1933 yıllarında kaybetti. Annesini kaybettikten sonra Londra'ya taşındılar.

Dr. Hobsbawm iki kez evlendi. İlk olarak 1943 yılında Muriel Seaman ile dünya evine giren yazar ve ikinci deneyimini Marlene Schwarz'la gerçekleştirdi. Marlene'den Julia ve Andy adlarında iki çocuğu oldu. Ayrıca daha önceki evliliğinden de Joshua adında bir oğlu vardır.

1998 yılında Companions of Honour oldu. 2003'de ise Balzan ödüllerini aldı. 1 Ekim 2012'de hayata gözlerini yumdu.

Eserleri;

Devrim Çağı 1789-1848, Dost Kitabevi, Çeviren Bahadır Sina Şener,

Sermaye Çağı 1848-1875, Dost Kitabevi, Çeviren Bahadır Sina Şener

İmparatorluk Çağı 1875-1914, Dost Kitabevi, Çeviren Vedat Aslan

Aşırılıklar Çağı 1914-1991, Sarmal Yayınları, Çeviren Yavuz Alogan

Sanayi ve İmparatorluk, Dost Kitabevi, Çeviren Abdullah Ersoy

Sıradışı İnsan, Bulut Yayınları, Çeviren Işıtan Gündüz

Tarih Üzerine, Bilim ve Sanat Yayınları, Çeviren Osman Akınhay

Eşkıyalar, Avesta Yayınları, Çeviren Necdet Hasgül, Orhan Akalın

Haydutlar, Logos Yayınları, Çeviren Fatma Taşkent,

Milletler ve Milliyetçilik, Ayrıntı Yayınları, Çeviren Osman Akınhay

Devrimciler, Agora Kitaplığı, Çeviren Hatice Pınar Şenoğuz

1 Mayıs

"Ortada ne bayram var, ne de kutlanacak bir şey"

Kapitalizm gözümüzün önünde öldürmeye devam ediyor

Birkaç sayı vererek başlamak istiyorum. Canınızı sıkmak gibi bir derdim yok sakın yanlış anlamayın. Üstelik ölümleri sayılarla ifade etmenin can yakıcı ve bir o kadar da yabancılaştırıcı olduğunu bilerek yapacağım bunu:

301 – 13 Mayıs 2014'te türkiye'nin soma ilçesindeki kömür madeninde hayatını kaybeden işçi sayısı.

482 – Türkiye'de 2015 yılının ilk dört ayında tespit edilebilen iş cinayeti sayısı. 1.138 – Bangladeş'te 24 nisan 2013 tarihinde aralarında türkiyeli markalardan colin's, defacto ve lcwaikiki'nin de bulunduğu 29 uluslararası marka için üretim yapan sekiz katlı rana plaza'nın yıkılması sonucu yaşamını yitiren işçi sayısı. Kazada, 2 binden fazla işçi yaralandı. Ölen işçilerin yüzde 80'i kadınlardan oluşurken, yüzlerce işçi çalışamaz hale geldi. 200 İşçinin kimlikleri bile tespit edilemedi.

1.886 – Türkiye'de 2014 yılında tespit edilebilen iş cinayeti sayısı.

Hadi başlamışken devam edeyim sayılarla canınızı sıkmaya. Dünya üzerinde her dakikada 640 işçi iş kazası geçiriyor ve her dakikada 4 işçi, iş kaynaklı hastalık veya kazalardan dolayı hayatını kaybediyor. 1 Milyar insan günde 1 dolarla yaşamlarını devam ettirmeye çalışıyor. Uluslararası çalışma örgütü (ILO), gelişmekte olan ülkelerdeki işçilerin yüzde 42'sine karşılık gelen 1,1 milyar kişinin günlük yaklaşık 4 dolarla geçimini sürdürdüğünü kayıt düşüyor. Canları pahasına köle koşullarında çalıştırılıyor işçiler.

ÇOCUK ÇOCUK DEMEDEN

Devam ediyorum. Milyonlarca çocuk, fiziksel, zihinsel, eğitsel, sosyal, duygusal ve kültürel gelişimlerine zarar veren ulusal yasalarla, uluslararası standartlara uygun olmayan koşullarda çalışmaktadır. Günümüzde çalışan çocukların sayısını kesin olarak söylemek mümkün olmasa da, ILO araştırmalarına göre dünyada 5-14 yaş grubunda 250 milyon çalışan çocuk bulunduğu, 12-17 yaş grubu 283 milyon çocuğun çalıştığı için okula devam edemediği tahmin edilmektedir. Disk-ar'ın çocuk işçiliği raporuna göre, türkiye'de 2012 yılında çocuk işçi sayısı 893 bine ulaştı. İstanbul işçi sağlığı ve iş güvenliği meclisi (isig) verilerine göre 2014 yılında yaşamını yitiren işçilerin 54'ü çocuktu (19'u 14 yaş ve altı, 35'i 15-17 yaş arası) yani can veren her 30 işçiden yaklaşık birisi yoksulluktan dolayı çalışan çocuk işçilerdir.

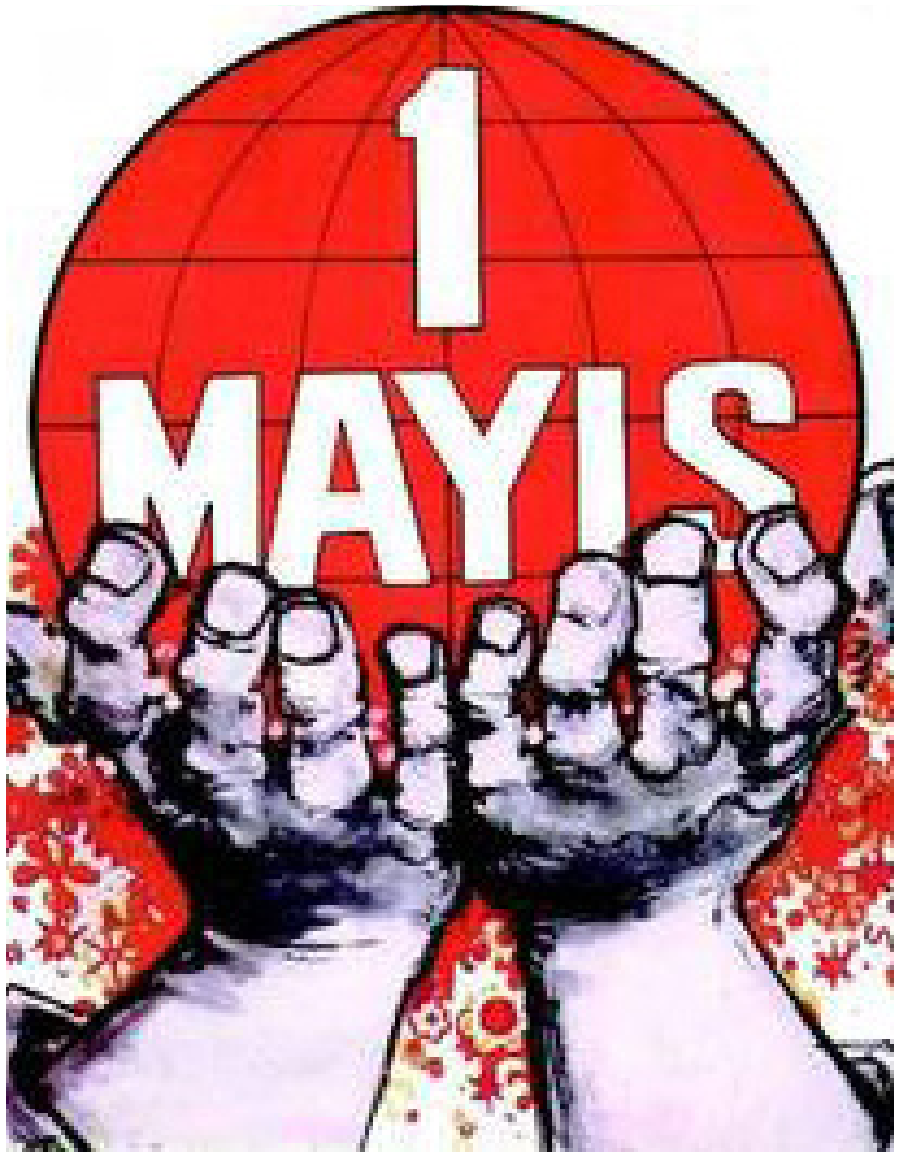

VAHŞİ KAPİTALİZM BİR 19. Yüzyıl anlatısı değil

Sahi, ilk kez 1856'da Avustralya'nın Melbourne kentinde taş ve inşaat işçileri, günde sekiz saatlik iş günü için bir yürüyüş düzenlemişlerdi ve 1 Mayıs 1886'da amerika işçi sendikaları konfederasyonu önderliğinde işçiler günde 12 saat, haftada 6 gün olan çalışma takvimine karşı, günlük 8 saatlik çalışma talebiyle iş bırakmışlardı değil mi? Birinin üzerinden 159 yıl, diğerinin üzerinden ise 129 yıl geçmiş üzerinden dile kolay. Ama günümüzde dünyanın birçok yerinde ve türkiye'de işçiler küresel kapitalizmin "en vahşi" dönemlerine ait hiç de insani olmayan koşullarda çalışmaya zorlanıyor. İş ve sağlık güvencesi, sigorta, örgütlenme özgürlüğü ve sendikalaşma hakkından hiç bahsetmiyorum bile. İşimiz patrona, sağlığımız sigorta şirketlerine emanet olunca yaşamımız, ölümümüz de fıtrata ve kadere kalmış durumda. Ve maalesef diğer tarafta, türkiye sendikal hareketi de ciddi bir tıkanıklık yaşıyor. Emekçilerin karşı karşıya olduğu sorunlara çözüm üretemiyor. İşçi sınıfının hak ve çıkarlarının ciddi biçimde tahrip edildiği bu sürece müdahale etme ve tersine çevirme kapasitesinden uzak.

YERSİZ YURTSUZ

İşin bir başka boyutu da göçmenlik ve göçmen işçiler meselesi. Bugün dünya üzerinde 232 milyon kişi kendilerinin ve ailelerinin daha iyi bir hayat sürmesi için memleketlerini ya da ülkelerini terk edip başka ülkelere göç ederek, çalışmaya gittikleri yerlere ekonomik anlamda önemli katkılar sağlıyor. Göçmenlerin yaşadıklarını, göçmen işçilerin çalışma ve yaşam koşullarını anlatmak için bu yazının sınırları yetmez. Ancak söylemeden geçemeyeceğim bir kaç şey var. Milliyetçi ve hatta ırkçı propagandalar yüzünden düşmanlaştırılan bir kitleden söz ediyorum. Oysa düşmanımız evlerini, ülkelerini daha iyi bir yaşam umuduyla terk eden, terk etmek zorunda kalan göçmenler değil, her türlü koşulu karını ve sömürüsünü artırmak için acımazsızca değerlendiren küresel kapitalizm ve devletin kendisidir.

Sürekli yeniden yapılandırılan küresel kapitalist düzen, metaların serbest dolaşımı kadar esnek, mobil ve her an elden çıkarılabilir bir ucuz emek gücüne de ihtiyaç duyuyor. Bu işgücünün önemli bir kısmını, sınır dışı edilme korkularından ötürü kamusal alanda en az görünür olan göçmen işçiler oluşturuyor. İşte bu yüzden, devletler bir yandan 'yasadışı göç'le mücadele ettiklerini iddia ederken, diğer yandan piyasa ihtiyaçları doğrultusunda yasadışı tabir ettikleri göçe göz yumuyorlar. Göçmen işçiler, sistematik olarak emek piyasası içinde sömürüye iyice açık işgücü işlevi görüyorlar. Buna ek olarak var olan yerel emek örgütlenmeleri, sendikalar, meslek odaları, genel olarak toplumsal muhalefet göçmen emekçilerin sorunlarına karşı çoğunlukla sessiz kalarak göçmenlerin sömürülmesine, dışlanmasına ve hapsedilmesine kayıtsız kalıyorlar.

"Dünya üzerinde her dakikada 640 işçi iş kazası geçiriyor ve her dakikada 4 işçi, iş kaynaklı hastalık veya kazalardan dolayı hayatını kaybediyor. 1 Milyar insan günde 1 dolarla yaşamlarını devam ettirmeye çalışıyor."

BAYRAM BENİM NEYİME?

Hayli karanlık bir tablo çizdim değil mi? Ama bu yazıyı okuyanların hemen hepsinin bu tablodan aşağı yukarı haberdar olduğunu düşünüyorum. Asıl niyetim 1 Mayıs üzerine bir yazı yazmaktı. Bütün bunların 1 Mayıs'la ne ilgisi var diye soranlar var mıdır aranızda? Öyle ya 1 Mayıs birçok ülkede resmi tatil ve hatta "bayram olarak kutlanıyor". Türkiye'de bile 22 nisan 2009 tarihinde tbmm'de kabul edilen yasa ile 1 Mayıs resmi tatil ilan edilmiştir. Gerçi her resmi tatilde olduğu gibi kapitalizmin kutsal mekanları olan alışveriş merkezleri, mağazalar, dükkanlar, lokantalar açık. Ve elbette buralarda asgari ücretli olarak "açlık sınırında" çalışanlar her zamankinden daha yoğun bir sömürüye maruz kalıyorlar. Bu noktada, devletin kutlamaları, anmaları nerde yapmamız gerektiği konusundaki kibirli ve despotik tavrı ile anma etkinliklerine vahşice saldırıları ve provokasyonlarından söz etmeden; 1 Mayıs 1977'de Taksim'de hayatını kaybeden 34 kişiyi ve farklı zamanlarda ve yerlerde hayatını kaybedenleri anmadan geçmemek gerek.

Daha fazla uzatmaya niyetim yok. Son olarak bir soru sormama izin verin lütfen. Sizce bayram yapacak, kutlanacak ne var ortada? Yaşamlarımızı savaş alanına çevirmişler biz piknik yapıp, kutlama mı yapacağız ya da alışveriş yapıp düzene tapınma törenlerinde kendimizi mi kaybedeceğiz? Öyle yabancılaştırılmışız/yabancılaşmışız ki varlığımıza; emeğimizi, bilgimizi, hizmetimizi bir bedel karşılığı patronun kim olduğundan bağımsız şirketlere ya da devlete sattığımız ve hayatımızı ancak bu şekilde idame ettiğimiz halde kendimizi işçi sınıfının bir parçası olarak görmüyor ya da göremiyoruz. Tüketim kültürünün çarkları arasında benliğimizi yitirdiğimizi fark etmeyelim diye de elbette sistem devlet aygıtını, medyasını, okullarını ve her türlü aracı itinayla kullanıyor. Güzellikle ikna edebilirse güzellikle ikna ediyor, gerektiğinde ve maalesef çoğunlukla gerekiyor bolca şiddet kullanıyor. Hayatımızı ve haklarımızı ne zaman savunmaya kalksak karşımızda ceberut yüzünü göstermekten sakınmıyor devlet. Bu hengâmede dostumuzu, düşmanımızı bile fark edemiyoruz üstelik. Etnik kökenine, neye inanıp, inanmadığına, yaşam tarzına, nerden geldiğine, nereye gittiğine, nasıl giyinip, nasıl konuştuğuna ve hatta hangi okulda okuduğuna bile takılıyoruz, bölünüyoruz, güçsüz düşüyoruz ve hayatları hakkında söz sahibi ve hayatının öznesi olamayan bireylere dönüşüyoruz.

“Umut yolda bulunmaz, inşa edilir, onun için mücadele edilir, zahmete katlanılır. Biz de hayatımızı karartanlara inat içimizde umudu yeşertmeli ve mücadeleyi büyütmeliyiz.”

BİZİM SOKAKLARIMIZDA DA bayram olacak mı?

Soruyu size sormuştum ama ben de cevap vermek istiyorum yazar hakkımı kullanarak. Kendi adıma kutlanacak ve bayram yapılacak hiçbir şey göremiyorum. Ama her şeye rağmen yaşamımı ve haklarımı savunmak, yaşamımı ve haklarımı elimden almaya çalışanlara ve kapitalizme karşı mücadele etmek ve bu mücadeleyi hiçbir ayrım yapmaksızın bütün sınıf dostlarımla birlikte yapmak istiyorum.
Evet, belki karanlık zamanlarda yaşıyoruz; umudun içimizde filizlenmesinin güç olduğu ve artık bayram yapacağımız, kutlayacağımız 1 Mayıslara inanmanın kolay olmadığı günlerde. Pablo Neruda en karanlık zamanlarda “bize yol gösteren yıldızlarımız, mücadele ve umuttur” demişti. Enver gökçe de böylesi zamanlarda yazmıştı şiirini. Umut yolda bulunmaz, inşa edilir, onun için mücadele edilir, zahmete katlanılır diyorlar bize. Biz de hayatımızı karartanlara inat içimizde umudu yeşertmeli ve mücadeleyi büyütmeliyiz.

“Açmaz / açamaz / deme / hiç / bir / zaman / bu / nar / çiçeği /
Açacaktır / elbet / bizim caddelerimizde de bayram olacak”.

Su İle İmtihanımız

Mutlaka hepimiz suyun önemini ve yararını biliyoruz ve kendimizce yeterince su içiyoruzdur. Ama ya içmiyorsak? Ya yeterli değilse içtiğimiz su? Bu yazı ile suyun bizim için ne kadar önemli olduğunu anlatmaya çalışacağım.

Vücudumuzun yaklaşık %60-70'i sudur. Çocukken vücuttaki su oranı çok yüksektir. Fakat yaş ilerledikçe bu oran düşer ve yerini yağ dokuları alır. Yani yaş ilerledikçe daha çok su tüketmemiz gerçeği çıkar buradan.
Biz su tüketmeye çalışıyoruz ama vücudumuz da boş durmuyor tabi ki, aldığımız suyu içerideki hararetli çalışması sonucu birçok şekilde dışarı atıyor. Oluşan artık maddeleri ve fazla ısıyı atmak için böbreklerden idrar, deridenter, bağırsaklardan dışkı ve akciğerlerden solunumla, her gün vücut bir miktar su atıyor. Gün içinde yaklaşık 2,5 – 3 litreye yakın su atılır ve bu suyun da geri alınması gerekir. Yani günlük 3 litre veya en azından 2 litre su tüketilmesi sağlıklı olur. Su haricinde birçok gıda ile su alırız zaten, fakat bunlar yeterli olmaz. Suyun yerini başka hiçbir sıvı ya da gıda tutamaz. Ne çay, ne kahve, ne meyve suları… suyun eksikliği sadece su ile giderilebilir. Tabi vur deyince de öldürmemek gerekir. Her şeyin fazlası zarardır. Suyun da fazla tüketilmesi halinde su zehirlenmesi yaşanabilir.
İşin en güzel ve rahat tarafı da su tüketimi haricinde başka yiyeceklerden de su alıyor olmamız. Birçok gıda, özellikle taze meyve ve sebzeler, su bakımından zengindirler. Bu sayede vücudumuza hem su almış oluruz hem de antioksidan özelliklerinden yararlandığımız için sağlıklı beslenmiş oluruz. Ancak besinlerin türüne göre içerdiği su miktarı da değişiktir.
İçeriğinde su olan yiyeceklerin faydaları

Su açısından zengin besinler çoğunlukla antioksidan içeren, aynı zamanda alkalileştirici etkisi olan sebze ve meyvelerdir. Bu yiyecekleri tüketmek, vücudumuzdaki asit miktarını dengeler ve daha iyi bir eklem, kemik gelişimi ve doku onarımına katkıda bulunur. Ayrıca, su zengini besinler vücudumuzu toksinlerden arındırmak için verimli bir şekilde çalışır.
Bunun dışında su zengini besinler kilo kaybı, yaşlanmayla mücadele ve güçlü kas yapısı konularında oldukça etkilidir. Su içeriği yüksek yiyeceklerin en güzel yanı ise düşük kalorili olmaları ve bu sebeple herhangi bir çekimserlik yaşamadan rahatça yiyebilmenizdir. Sonuç olarak diyete su açısından zengin meyve ve sebzeleri eklemek sağlık açısından çok faydalıdır.

Kentucky Üniversitesi'nin araştırmasına göre su içeriği yüksek bazı yiyecekler:

1. Meyveler
- Hindistan cevizi (%95 oranında su)
- Çilek (%92 oranında su)
- Karpuz (%92 oranında su)
- Turunçgiller (greyfurt (%91), portakal (%95), limon (%90))
- Ahududu (%87 oranında su)
- Ananas (%87 oranında su)
- Yabanmersini (%85 oranında su)
- Erik (%85 oranında su)
- Elma (%84 oranında su)
- Avokado (%81 oranında su)
- Kiraz (%81 oranında su)
- Üzüm (%81 oranında su)
- Muz (%74 oranında su)

2. Sebzeler
- Kıvırcık marul (%96 oranında su)
- Salatalık (%96 oranında su)
- Kabak (%95,5 oranında su)
- Kereviz (%95 oranında su)
- Kırmızı domates (%94 oranında su)
- Yeşil domates (%93 oranında su)
- Semizotu (%93,6 oranında su)
- Lahana (%93 oranında su)
- Kırmızı lahana (%92 oranında su)
- Ispanak (% 92 oranında su)

- Patlıcan (%92 oranında su)
- Brokoli (%91 oranında su)
- Havuç (%87 oranında su)
- Bezelye (%79 oranında su)- patates (%79 oranında su)

3. Diğer

- Düşük yağlı süt (%89 oranında su)- yoğurt (%85 oranında su)

Tabi bir de son zamanlarda daha sık duyar olduğumuz, özellikle zayıflama konusunda, alkali su konusu vardır. Ph7 nötr bir değerdir. Ne alkali ne de asidiktir. Suyumuzu ph7'den yükseltmemiz lazımdır ki alkali olsun. Bunun için de kullanılan, bildiğimiz karbonat(sodyum bikarbonat) vardır. Daha çok eczanelerde satılan ingiliz karbonatı kullanılması tavsiye ediliyor.İyi ve yararlı suyun ph değeri en az 9 olmalıdır. Alkali değeri yükseldikçe yararlılığı ve vücudu toksinlerden arındırıp yağ yakma oranı yükseliyor.

Alkali olma durumu sadece suda yoktur. Bazı gıdaların asidik ve alkali değerleri şöyledir:

1- Enerji içecekleri, şarap ve asitli içecekler: ph3 (asidik)
2- Çikolata, fastfood, mayalı hamur işleri: ph4 (asidik)
3- Fıstık, kahve, beyaz un, kırmızı et: ph5 (asidik)
4- Meyve suları, yumurta, balık, tahıllar, bakliyat: ph6 (asidik)
5- Su: ph7 (nötr)
6- Elma, domates, badem, mısır, şeftali, muz: ph8 (alkali)
7- Avokado, yeşil çay, patlıcan, bezelye, hurma: ph9 (alkali)
8- Ispanak, brokoli, enginar, salatalık, marul: ph10 (alkali)

Bu listede de görüldüğü gibi alkali besinler aynı zamanda su oranı da yüksek ve antioksidan açısından zengin olan gıdalardır. Bunları bol bol tüketmemiz gerekir.

Şimdi yazacağım liste de benim yeni keşfettiğim fakat çok da yeni olmayan bir kitaptan alıntı olacak. Kitabın ismi "vücudunuz sizden su istiyor: hasta değil susuzsunuz" yazarı ise "iranlı hekim dr. Fereydoonbatmanghelidj"dir. Kitapta vücudumuzun tam 46 nedenle suya ihtiyaç duyduğunu anlatmaktadır.

1- Hiçbir canlı susuz yaşayamaz.
2- Göreceli su yetersizliği vücudun bazı fonksiyonlarını önce bastırır, sonra öldürür.
3- Su temel enerji kaynağıdır.
4- Su vücudun her hücresinde elektriksel ve manyetik enerji üretir, bize yaşam gücü verir.
5- Hücre yapısındaki maddeleri birbirine bağlayan bir yapıştırıcıdır.
6- Dna hasarını önler ve onarım mekanizmalarının daha iyi çalışmasına yardımcı olur, böylece üretilen anormal dna sayısı azalır.7- Bağışıklık sisteminin (bütün mekanizmalarının) merkezi olan kemik iliğinde, bu sistemi kanser de dahil olmak üzere, çeşitli hastalıklara karşı güçlendirir.
8- Bütün besinlerin, vitamin ve minerallerin temel çözücüsüdür. Vücutta besinleri küçük parçalara ayırır, sindirimlerinde ve son metabolikaşamalarında görev yapar.
9- Besinlere enerji verir ve parçalanan besinler sindirim sırasında bu enerjiyi vücuda aktarır. Susuz yenen yemeğin vücut için hiçbir enerji değeri yoktur.
10- Su, besinlerdeki gerekli öğelerin emilimini artırır.
11- Bütün öğelerin vücuda taşınmasına yardımcı olur.
12- Akciğerlerde oksijen toplayan kırmızı kan hücrelerinin çalışma verimini artırır.
13- Hücreye ulaşan su, o hücreye oksijen verir ve atık gazları vücuttan atılmaları için akciğerlere taşır.
14- Vücudun çeşitli bölgelerinden zehirli atıkları toplar ve atılmaları için karaciğer ya da böbreklere taşır.
15- Eklem boşluklarındaki temel yağlayıcı maddedir, artrit ve sırt ağrılarının oluşumunun önlenmesinde yardımcı olur.
16- Omurgadaki diskleri "şok emici su yastıkları"na dönüştürür.
17- Bağırsakları en iyi çalıştıran yağlayıcı maddedir, kabızlığı önler.
18- Kalp krizi ve felce karşı koruyucudur.
19- Kalp ve beyin damarlarında pıhtılaşmayı önler.
20- Vücudun soğutma (terleme) ve ısıtma (elektrik) sistemleri için vazgeçilmezdir.
21- Düşünme başta olmak üzere, bütün beyin fonksiyonları için bize güç ve elektriksel enerji verir.
22- Serotonin ve diğer nörotransmitterlerin (sinir ileticileri) üretimi için vazgeçilmezdir.
23- Melatonin de dahil olmak üzere, beyinde üretilen bütün hormonların yapımı için gereklidir.
24- Çocuklarda ve yetişkinlerde dikkat yetersizliği sorununa çözüm getirir.
25- Çalışma verimini artırır ve dikkat aralığını büyütür.
26- Su dünyadaki diğer bütün içeceklerden daha kolay bulunabilir ve hiçbir yan etkisi yoktur.
27- Stres, gerginlik ve depresyonun hafiflemesine yardımcı olur.
28- Uykuyu düzenler.
29- Yorgunluğun giderilmesine yardımcı olur ve bize gençliğin enerjisini verir.
30- Cildi yumuşatır ve yaşlılık belirtilerinin azalmasına yardımcı olur.
31- Gözlere canlılık ve parlaklık verir.
32- Glokomdan korunmamıza yardım eder.
33- Kemik iliğinde kan üretim sistemlerini düzenler, lösemi ve lenfoma oluşumunun önlenmesine yardımcı olur.
34- Vücutta enfeksiyon ve kanser hücrelerinin geliştiği bölgelerde bağışıklık sistemini güçlendirmek için çok gereklidir.

35- Kanı sulandırır ve dolaşım sırasında pıhtılaşmasını önler.
36- Kadınlarda, adet öncesi ağrıyı ve ateş basmasını hafifletir.
37- Kalp atışıyla birlikte kanı sulandırıp dalgalandırarak dolaşımdaki katı maddelerin dibe çökmesini engeller.
38- İnsan vücudunda dehidrasyon sırasında kullanılabilecek bir su deposu yoktur. Bu nedenle gün boyunca düzenli olarak su içmemiz gerekir.
39- Dehidrasyon cinsellik hormonunun üretimine engel olur, bu iktidarsızlık ve libido kaybının başlıca nedenlerinden biridir.
40- Su içtiğiniz zaman susuzluk ve açlık duygularını ayırt edebilirsiniz.
41- Kilo vermenin en iyi yolu su içmektir. Düzenli aralıklarla su için ve sıkı bir rejim yapmadan zayıflayın. Acıktığınız zaman aşırı yememeli, ama susadığınızda suyunuzu içmelisiniz.
42- Dehidrasyon doku boşlukları, eklemler, böbrekler, karaciğer, beyin ve deride zehirli çökeltilerin birikmesine yol açar. Su bunları temizler.
43- Su, gebelikte sabah bulantılarını azaltır.
44- Zihin ve vücut fonksiyonlarını bütünleştirir. Karar verme ve hedefleri belirleme yeteneğini artırır.
45- Yaşlılıkta bellek kaybının önlenmesine yardımcı olur. Alzheimer, multipl skleroz, parkinson ve lougehring hastalıklarının riskini azaltır.46- Kafein, alkol ve bazı ilaçlara duyulan bağımlılığın giderilmesine yardımcı olur.
Bütün bu yazdıklarımdan ve bu kocaman listeden sonra görüyorum ki aramızda hala su içmeyenler var!!Hey! Arka sıradakiler, neye gülüyorsunuz? Gülünecek bir şey varsa söyleyin hep birlikte gülelim. Doğru su içmeye bakayım!!Hemen!!
@murebbiye

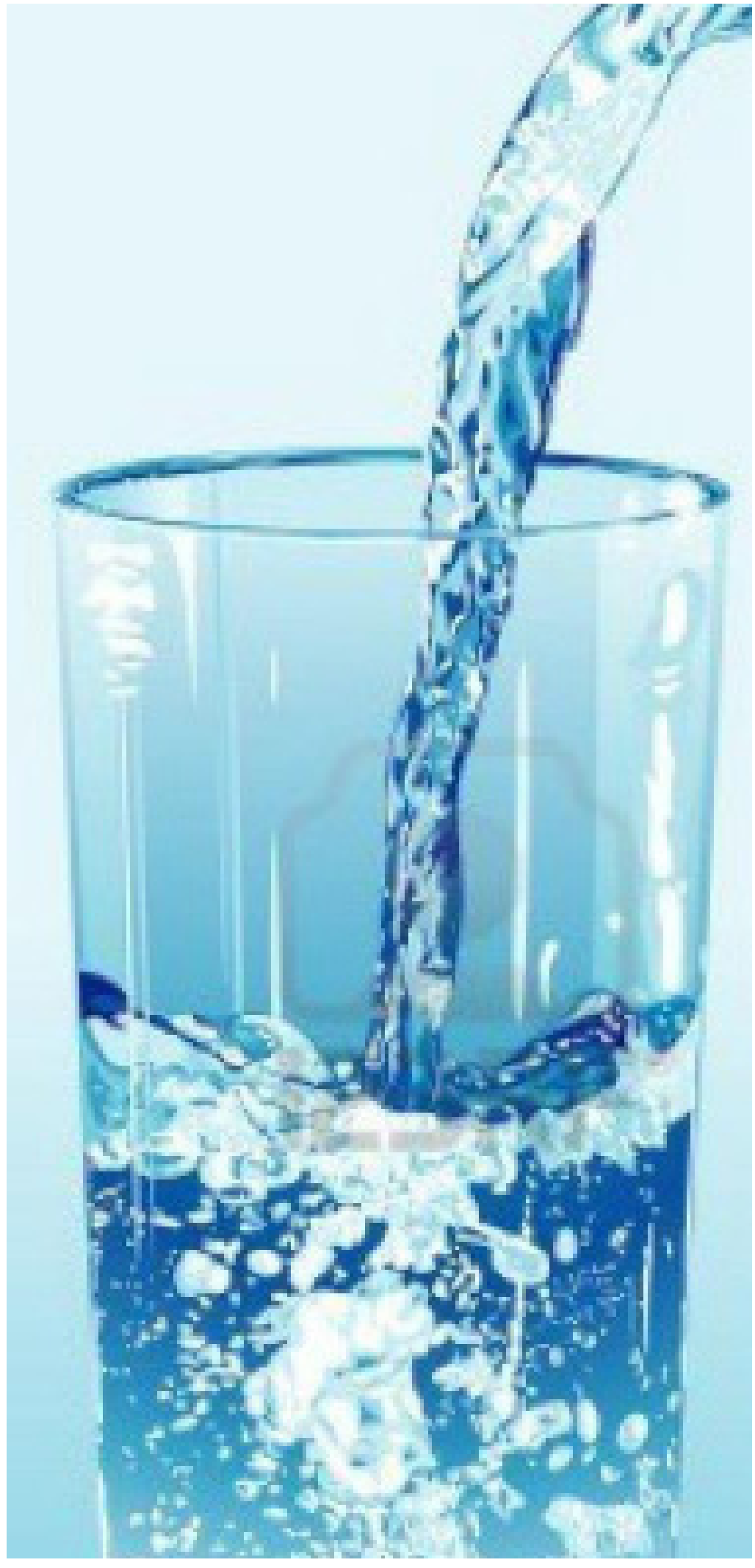

Düşengeç

Hayat hızla akıp gidiyor değil mi? İlkokul yıllarımız daha dün gibi aklımızda, herhangi birisi bize abi veya abla dediğinde bazı zamanlar garipsediğimizde oluyordur. Peki, ne kadar çabuk büyüdük, şöyle bir arkamıza dönüp baksak görebilir miyiz acaba? İş, okul, arkadaşlar, sevgili, aile gibi şeyler meşguliyetimizi her gün gitgide arttırıyor değil mi? Zaman farkında olmadan hızla akıp gidiyor önümüzden. Bu meşguliyet, insanı düşünmekten de alıkoyuyor tabi ki.

Şöyle bir geçmişe dönüp baktığımızda elle tutulur ne yaptık acaba? Çok çalışıp iyi bir üniversite mi kazandınız? Üniversite bitti çok iyi bir iş mi buldunuz? Bu mudur elle tutulur bir sonuç? Çok güzel bir işiniz var, aylık geliriniz size yetiyor hatta artıyor bile diyelim veya böyle bir işe sahip olmak için çabalıyorsunuz diyelim. Peki, bu dediğimiz şeylere ulaştınız, paranız var, işiniz var, maddi yönden hiçbir kaygınız yok. Peki, aile ve huzur? Bu nedenli önemli sizin gözünüzde? İyi bir aileniz olmasa da olur mu? Yoksa işinizden daha mı önemli? İşi bir kenara bıraktınız ve önceliği aile kurmaya verdiniz, çok mutlu ve huzurlusunuz fakat maddi yönden sıkıntılarınız var, yine de bir şeyleri elde ettiğinizi düşünür müydünüz? Diyelim ki düşünmediniz ve ikisini de bir arada görmek istiyorsunuz ve kendinizi daha da çok zorladınız, şansınızda yaver gitti aile ve işiniz mükemmel bir seviyede. Ömrünüzün sonuna kadar hayat böyle devam eder mi sizce? Benim aklıma takılan soru şudur aslında: bizler ne için geldik bu dünyaya? Bize herhangi bir seçim hakkı verildi mi dünyaya gelmek için? Gülmek, üzülmek, çalışmak gibi şeyler sadece günü kurtarmaktan ibarettir. Asıl sorumuza dönelim ne için geldik dünyaya ve neler yaptık bu sebep için? Bu gibi şeyleri düşünmek ve üstünde yoğunlaşmak için yeteri kadar vaktiniz var mı? Vaktiniz var ise bir cevabınız var mı? Sanmıyorum ki bir insan sadece hayatta kalabilmek için dünyaya gelsin veya bir kelebeğin kanat çırpışından etkilenen bir yaprak veyahut bir fırtına misali bir durum söz konusu olsun; yani yapabileceğimiz şeyin farkında olmamamız söz konusu değildir zannımca. Bunun en basit nedeni ise aklımızdır. Şöyle bir şey de diyebilirsiniz bizden önce kaç nesil geldi ve geçti, onların yapıp da bizim yapmadığımız ne var. Eksiğimiz yok belki fazlamız bile var diyebiliriz. Peki, bu avuntu bizim sorumuza bir cevap olabilir mi? Şöyle bir durum söz konusu benim için, dört duvar içindeyim fakat herhangi bir kapı veya pencere yok. Nasıl çıkabileceğimi değil de buraya nasıl geldiğimi düşünüyorum. Hayatın günden güne artan karmaşıklığında düşünebiliyorum ve yeri geldiğinde karnım doysun yeter bile diyorum. 5 Dil bilmişim, 10 tane evim, 2 tane arabam vb. Mallar mülkler olsa ne olur. Hayatı daha iyi yaşarım değil mi? Her şeyi yapabilirim, bütün hayallerime ulaşırım. Peki, gün geldiğinde kuracak bir hayal kalmadığında ne yaparım? En baştan mı başlarım, kitap okumuyoruz veya bir film izlemiyoruz alacağımız tat hep aynı tat olacaktır veya olmayacaktır bile.

Daha iyi bir hayat yaşamak için, anı kaçırıyoruz fakat farkında değiliz. Bazı zamanlar durup düşünmek gerekiyor. Herhangi bir cevap bulamasak bile durup düşünmek insanı bir derece kendine getirir diye inanıyorum. Konumuzla ne kadar alakası var tartışılır fakat şöyle bir söz var, ''insan birinde hata arayacaksa onu kendinde aramalı, başkalarının yaptığı hatayı ne yapsın.'' Şimdi hangi soruya yönelelim, bu odaya nerden geldiğimize mi yoksa nasıl çıkağımıza mı? Tercihler ve sonuçlar kişiden kişiye değişir, bir tane doğru yoktur. Öylesine gizemli bir yerdeyiz ki, buyurun bundan sonra bu noktadan başlayın.

@Samurai

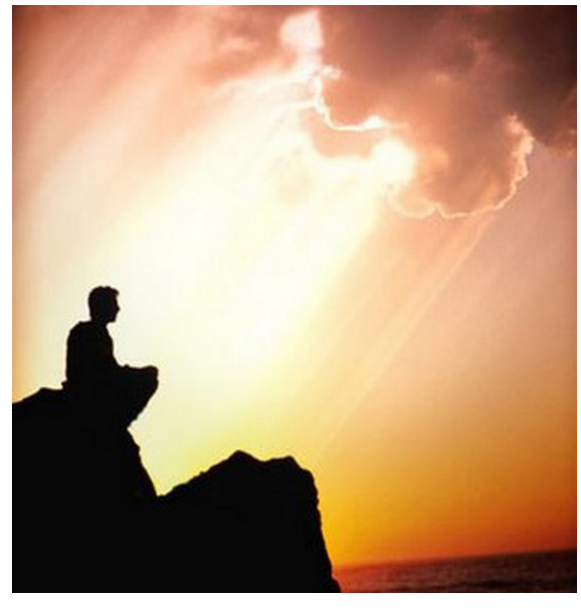

İnsan

İnsan nedir sorusu, bir dizi bilinmezlikleri de beraberinde getiriyor. Hangi ölçüt ya da ölçütlerden yola çıkarak insanı en iyi biçimde tanımlayabiliriz?

Eflatun, insanı, hoş bir tanımlama ile iki ayaklı, tüysüz bir yaratık olarak görür. Mark twain, insanı tanımlarken utanma, çekinme ve sıkılma gibi tipik özelliklerini ön plana çıkarır. Mevlana ise, insan madde yönü ile hayvanları, mana yönü ile de melekleri temsil eder. Ancak o, ne melek, ne de hayvandır. Maddi esaretten kurtulup, mana âleminin zevkine ererse meleklerden üstün, maddeye esir olursa hayvanlardan aşağı olur, der.
Kimilerine göre insan, sosyal bilinçlenmeye sahip tek yaratıktır. Kimileri için de acıkmadığı zaman dahi yiyen, susamadığı zaman su içen, uykusu olmadığı halde yatıp uyumaya çalışan ya da her mevsim aşk yapan bir canlıdır.

İnsan beyni sahip olduğu soyut düşünce potansiyeli ile doğada benzeri bulunmayan bir organdır. Bu bağlamda, insanı en önemli ve en anlamlı kılan, insanlaşma sürecinde temel ivme olarak kabul edilen beyin korteksindeki (kabuğundaki) muhteşem gelişmedir.

İnsan, dik durma ve yürüme gibi çok özel bir hareket sistemine büyük ölçüde uyum sağlamış, bu arada serbest kalan ellerini gelişmiş bir beyinle çok sıkı ve üretken bir diyalog içine sokmuş yaratıktır.

O, tüm canlılar gibi molekül, hücre ve dokulardan oluşan, ama bunun yanısıra başarıları, başarısızlıkları ve kusurları bulunan, kendince hayalleri ve vizyonları olan bir yaratıktır.
İnsan sınırsız bir bilme, öğrenme ve araştırma gereksinimi duyar. Doyuma ulaşmasının ve kendini güven içinde hissetmesinin temel kaynağı bilgidir. İnsan, biyolojik örüntüsüyle kendini aşan bir canlıdır. Onun varoluşu ne üreyip çoğalmasıyla gerçekleşmiştir, ne de ölmekle noktalanmıştır. İnsanı diğer canlılardan farklı kılan bir yönü, geçmişten geleceğe bir devamlılığa sahip olduğunun bilincinde bulunmasıdır.

Anatomik özelliklerini ön plana çıkardığımızda insanı şu şekilde tanımlayabiliriz: kalça kemikleri ve bacakları iki ayak üzerinde durmaya uyum sağlamış, kolları bacaklarından daha kısa, çok iyi gelişmiş olan başparmağı diğer tüm parmakları ayrı ayrı karşılayabilme olanağına sahip bir canlı. İnsanı, evrendeki (ontolojik) yerini belirlerken cansız (inorganik), canlı (organik) ve canlıüstünün (süperorganik) kesiştiği yerde düşünebiliriz.
Y
eryüzünde, içinde yaşadığı çevresine giderek üstünlük kurmaya çalışan, onu kendi gereksinimleri doğrultusunda değişikliğe uğratan, böylece doğal seçilimin ayırıcı baskısını en alt düzeye indiren tek varlık insandır.

Açıkça görüldüğü gibi, insan kimdir? Nedir? Tarzındaki sorulara yanıtlar ararken kendimizi bir dizi açıklamanın içinde bulduk.

İnsanın canlılar dünyasındaki yeri

Alem: hayvanlar (animalia)
Alt alem: çok hücreliler (metazoa)
Şube: kordata
Alt şube: omurgalılar (vertebrata)
Sınıf: memeliler (mammalia)
Alt sınıf: plasantalı memeliler (eutheria)
Takım: primat
Alt takım: anthropoidea
Üst aile: hominoidea
Aile:hominidae
Cins: homo
Tür: sapiens
Alt tür: yaşayan ırklar

Milyon yıl primat evriminde belli başlı olaylar
Paleosen 65 - 53 primat benzeri memeliler
Eosen 53 - 37 ilk primatlar (ilkel prosimiyenler)
Oligosen 37 - 25 anthropoid evrimi
Miyosen 25 - 5 iri primatların yayılması
Pliyosen 5 - 1.8 İlk hominidler ve homo cinsinin ilk üyeleri
Pleistosen 1.8 - 0.01 Homo cinsinin evrimi (homo erektus ve sapiens)
Holosen 0.01 - 0 Tarımın ortaya çıkışı, endüstri çağı, uzay çağı

İnsan ailesi öncesinde ne vardı?
Yeryüzünde 65-70 milyon yıl öncesinden itibaren başlayan başdöndürücü evrimsel süreç aşağı yukarı 20-25 milyon yıl öncesinden itibaren hominoid (insanımsı) adı verilen yepyeni bir üst ailenin tarih sahnesine çıkmasıyla beraber heyecanlı bir dönemece girmiştir.
Zamanımızdan aşağı yukarı 25 milyon yıl önce başlayan ve 5,5 milyon yıl önce de sona eren miyosen çağı sadece biz insanoğlu için değil, aynı zamanda goril, şempanze, orangutan gibi iri primatların ait olduğu ailenin de kaderini belirleyen kritik bir zaman dilimidir. İnsan ve iri primat ailelerinin ortak yazgısı bundan aşağı yukarı 25-30 milyon yıl önce başlamış bulunmaktadır.
Miyosen çağında, yerküresi giderek soğumaya, tropik ormanlarla kaplı olan bölgeler kuraklaşmaya başladı. Miyosen bellibaşlı iki önemli üst ailenin gelişmesine tanık oldu. Bunlardan biri sivapithecus diğeri ise dryopithecus'tur.
Miyosen dönemde, driyopitekus çizgisinde olan hominoidlerin bugünkü iri primatlara doğru evrimleştikleri ileri sürülmektedir. Davranış ve anatomik örüntüleri de (diş sistemi, kafatası, kol ve bacaklar ile kuyruksuz olma durumu) zaten bunu kanıtlamaktadır. Bu atasal kökün bazı kolları tümüyle ağaç yaşantısına uyum sağlarken, diğer bazıları da yerde yaşamayı tercih ettiler.
Sivapitekus evrim çizgisine gelince, bu hominoidlerin temsil ettiği türler morfolojik, ekolojik ve coğrafi dağılım açısından driyopitekuslardan ayrı yaratıklardı.
Asya ve afrika sivapitekuslarının birbirlerinden bağımsız olarak evrimleştikleri de ileri sürülmektedir. Bu bağlamda, asya sivapitekuslarının aşağı yukarı 16 milyon yıl öncesinde orangutana doğru ayrı bir evrim çizgisini oluşturduğu, afrika sivapitekuslarının ise goril-şempanze ve insan ailesinin ortak atasal formları olabileceği yaygın ölçüde kabul edilmektedir.

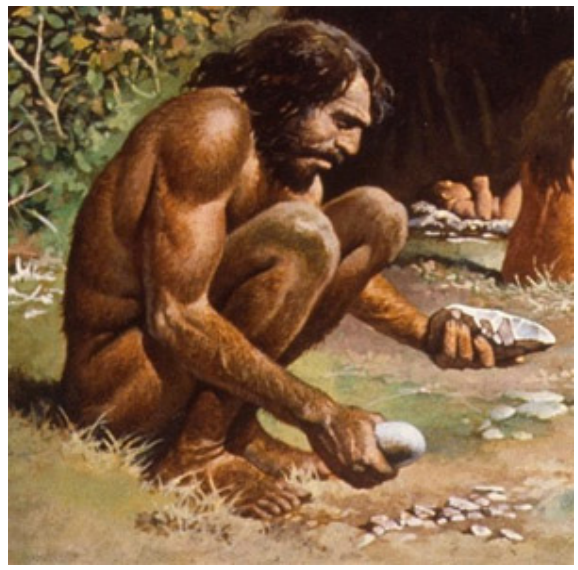

İnsan ailesi tarih sahnesine çıkıyor
Ailemizin tarih sahnesine çıkışı işte, 5,5 milyon yıl öncesinde, pliyosen çağı ile birlikte başlamıştır.
Ailemizin bilinen en eski temsilcileriyle ilk tanışmamız 1924 yılına rastlar. Afrika'nın güneyinde transvaal eyaletinin taung bölgesinde kireç ocaklarında çalışan işçiler 3-4 yaşlarında bir çocuğun yüz kısmına, tüm alt çenesine ve doğal halde fosilleşerek korunmuş olan beyin kalıbına rastladılar.
Aşağı yukarı 4 milyon yıl boyunca, doğu ve güney afrika'da yaşamış olan insansıların yakın bir zamana kadar dört türle temsil edildiği sanılmakta idi. Bunlar buluntu sırasına göre,
1. Australopithecus africanus (narin yapılı)
2. Australopithecus robustus (güney afrika, kaba yapılı)
3. Australopithecus boisei (doğu afrika, kaba yapılı)
4. Australopithecus afarensis (doğu afrika, arkaik yapılı)'tir.
Son yıllarda doğu afrika'da ele geçen fosil kalıntıları sayesinde tür sayısı şimdilik altıya çıktı. Bunlar sırasıyla
5. Australopithecus anamensis
6. Australopithecus bahrelgazalia'dır.

İnsan cinsinin ilk basamağı: homo habilis
Habilis yetenekli ve becerikli anlamına gelmektedir.
Aşağı yukarı 2 milyon yıl öncesinde artık kendi soyumuzu doğrudan bağlayabileceğimiz bir atamız oldu: homo habilis. Zamanımızdan önce 2,5 milyon ile 1,6 milyon yıl arasında, doğu ve güney afrika'da yaşamış olduğu fosil kalıntılardan anlaşılmaktadır.
Kafatası kemikleri ince, kaş kemerleri narin yapılılarınkinden daha belirgindir. Beyinde frontal lobun yer aldığı alın bölgesi diğer tüm hominidlerinkinden daha gelişmiştir. Kafatası tüm kas bağlantılarından arınmış olup, daha yuvarlak bir morfoloji kazanmıştır. Alveolar prognatizma adıyla bilinen, yüzün üst çene hizasında öne doğru yaptığı çıkıntı varlığını korumakla beraber yüz, bütünü içinde kısalmış, damak uzunluğu azalmıştır; bu azalma özellikle büyük azı dişlerindeki küçülmeden ileri gelmektedir. İnsansılarda görmeye alıştığımız güçlü çiğneme kasları ve çok iri azı dişleri habilis atamızda söz konusu değildir. Habilislerde diş minesi incedir. Dişlerin çiğneme yüzeyinde helikoidal (helis biçiminde kıvrım) bir aşınma görülür. Tıpkı bugünkü insanda olduğu gibi, üst orta kesiciler iri, yan kesiciler ise küçüktür. Köpek dişi diğer komşu dişlerle aynı hizadadır. Büyük azı dişleri uzunluklarına oranla daha az geniştir. Habilislerin dişleri irilik ve form yönünden insansılarınkilerden çok, geç dönemlerde yaşamış olan erektuslarınkilere benzer. Kısacası habilisler yüz morfolojileri açısından australopitekus ile homo erektus arasında yer alır. İri beyin ve küçülmüş yüz, habilislerin en belirleyici özellikleridir.
İskeletlerden anlaşılacağı üzere habilis erkekleri dişilerine oranla daha iridir. Habilisin dişisi yaklaşık 1 m. Boyunda ve 25-35 kg ağırlığında idi. Erkekler ise 1,30 m. Civarındaydı.

İnsan cinsinin ikinci basamağı: homo erektus

Homo erektus atamızın, insansıların kaba yapılıları ile alt pleistosenin sonlarında çağdaş oldukları ve doğu afrika'da turkana gölü çevresinde zö 1.6 Milyon yıl ile 1.3 Milyon yıl arasında yan yana yaşadıkları kazılar sonucunda belirlenmiştir.

Homo erektuslarda alın bölgesi fazla gelişmiş değildir; geriye doğru çok basıktır. Kafatası adeta üstten bastırılmış gibi yassı olup, kafa arkasında oksipital kemiğin orta hizasında belirgin bir bükülme vardır. Bu bükülme, kafatasına yandan bakıldığında rahatça fark edilir. Erektus türüne dahil fosil insanlarda göz çukurları üzerinde yer alan ve kaş kemerleri diye tanımladığımız kemiksel oluşum, adeta bir siper gibi çıkıntı oluşturur. Geniş olan yüz, üst çene hizasında öne doğru prognatizma adıyla bildiğimiz bir çıkıntı yapar. Burun delikleri geniştir. Bu atalarımızın ense kasları çok gelişmişti. Bazı erektuslarda kafatasının tepesinde orta hat üzerinde hafif bir tümseklik vardır. Erektusların kafatası kemikleri bizimkinden çok kalındır. Kafatası kemiklerimiz evrim esnasında, üzerlerine tutunmuş olan kasların işlevlerinin azalması sonucu giderek zayıflamalarına paralel olarak incelmiştir. Erektusların alt çeneleri oldukça iri ve kabadır. Çene üzerinde, kas tutunma izlerinin belirgin olması bunların güçlü çiğneme kaslarına sahip olduklarını, sert besinlerle beslendiklerini akla getirir. Şakaklardaki çiğneme kaslarının belirgin tutunma izleri, bu beslenme alışkanlığının bir başka göstergesidir. Alt çenenin ön-alt kısmında, biz modern insanlarda olan menton adlı çıkıntı yoktur. Diş kemeri bizimki gibi paraboliktir. Güçlü çiğneme kasları ve kaba iri çenelerin yanısıra iri dişler de erektus atalarımızı simgeliyordu. Akıl dişi olarak bildiğimiz 20 yaş dişi, diğer öğütücü dişler gibi iriydi. Atalarımızda diş kökleri bizimkilerinkinden daha uzundu. Çok iri bir yapı gösteren kesici dişlerden anlaşılacağı üzere, erektus atalarımız bu dişlerini beslenme dışında üçüncü bir el olarak kullanmış olmalıydılar. Kafatasına arkadan bakıldığında, en büyük genişliğin kaide kısmında yer aldığı görülür; oysa modern insanda en büyük kafatası genişliği, beynin şakak ve parietal bölgelerinde hacimce artması nedeniyle, daha yukarıda parietal kemikleri hizasına rastlar. Beyin bizimki kadar gelişmiş değildi.

Çin'de yaşamış olan erektus atalarımızda boy ortalaması 1.56 M, java'dakilerde ise 1.70 M idi.

Homo erektusun, habilis atası gibi alete ihtiyacı vardı. Kesmek, kırmak, parçalamak, bitki kök ve yumrularını topraktan çıkarmak ya da hayvan derilerini yüzmek için çeşitli aletler yapmak zorunda idi. Ayrıca, kendisini diğer hemcinslerine ve yırtıcı hayvanlara karşı da savunmak durumunda idi. O halde, alet olduğu kadar silah da üretmesi gerekiyordu. Elde ettiği besinleri yemeye hazır hale getirirken de aletlerden yararlanıyordu. Homo erektus sadece alet değil, aynı zamanda alet yapan aletler de üretti. El baltası ve yonga endüstrisiyle beraber başlayan paleolitik çağ kültür tarihimizin en uzun dönemini kapsar. Homo erektus, sadece taş alet teknolojisinde ortaya koyduğu başarıyla tanınmaz; o aynı zamanda, kültür tarihimizin önemli bir kilometre taşı sayılan ateşi denetim altında tutan ve günlük yaşamında özellikle besinlerini pişirmede kullanan fosil atamız olarak da bilinir.

İri beyinli insanlar tarih sahnesinde (homo sapiens)

Homo sapiensi iki grup altında inceliyoruz: arkaik homo sapiensler ve modern görünümlü homo sapiensler.

Arkaik homo sapiensler, neandertal adı altında tanıtmaya çalışacağımız bir topluluğun da ataları olarak kabul edilir. Asya'daki solo insanları, afrika'daki bodo, saldanha ve sale buluntuları arkaik homo sapienslerin geniş coğrafi dağılımını gözler önüne sermektedir.

Neandertal fosil insanları

Mağara devri insanlarını resimlerken örnek olarak hep neandertal alındı.

Batı avrupa'da, zamanımızdan önce 100.000 İle 35.000 Yıl arasında yaşayan fosil insanları klasik neandertal olarak tanımlıyoruz.

Neandertal sözcüğü sadece ortadoğu ve avrupa için geçerlidir.

Neandertal tepeden tırnağa güçlü ve kaslı bir yapıyı yansıtır. Kafatasları iri olmakla beraber, üstten adeta bastırılmış gibi yassıdır. Kafa arkasında bir yumruluk vardır. Alın bizdeki gibi dik değildir. Neandertale asıl heybetli görünüm kazandıran oluşum, göz çukurlarının üzerinde alnın bir ucundan diğerine doğru uzanan belirgin kaş kemeridir. Neandertal, bu özelliği, atası olan homo erektuslardan devralmıştır. Yüz iri olup, özellikle burun ve üst çene hizasında öne doğru çıkıntı yapar. Burun çıkıntılı, burun delikleri geniştir. Üst çene ve alın bölgesindeki sinüs adı verilen boşluklar bugünkü insanlarınkine oranla iridir. Kafatasına yandan bakıldığında üst çene hizasındaki alveoler prognatizma rahatça görülebilir. Meandertallerden sonra tarih sahnesinde yer alan modern anatomik yapıya sahip kromanyon insanlarında üst çene prognatizması görülmez; üst çene hizasındaki öne doğru olan çıkıntı zamanla giderek kaybolmuş; yüz bütünüyle beyin kutusu altına çekilmiştir.

Neandertallerde göz çukurları iri ve yuvarlaktır. Çiğneme kasları ve ense kasları oldukça güçlüdür. Neandertallerin kesici dişleri bizimkilerden daha iri olup, kökleri uzundur. Bazı araştırıcılar, iri ve geniş burnu, hacimli üst çene sinüslerini, neandertalin sert ve kuru buzul iklimine karşı gösterdiği biyolojik uyuma bağlamaktadır. Üst solunum sistemindeki tüm bu anatomik oluşumlar, alınan havanın ısınması ve nemlenmesine de uygun bir zemin hazırlamaktadır. İçinde yaşadıkları iklim nedeniyle, açık renk bir deriye sahip oldukları sanılmaktadır. Yüz prognatizmasının, soğuğa karşı çok duyarlı olan beyni, olumsuz iklim koşullarından korumuş olabileceği ileri sürülmektedir.

Neandertallerde, üst köpek dişine ait kök hizasında yer alan fossa canina adı verilen çukurluk üst çenede oluşmamıştır. Bu durum, gelişmiş üst çene sinüslerinden kaynaklanmaktadır. Modern insanda ise söz konusu bu çukurluk mevcuttur. Neandertaller geniş omuzlu, kalın enseli, iri pazuları ve kalın bacakları olan insanlardı. Vücud kasları çok gelişmişti. Ortalama 1.52 M boyunda, 73 kg ağırlığında idiler. Bacakları gövdelerine oranla kısa idi. Bu bedensel yapı eskimolarınkini hatırlatır. El parmak kemiklerinin morfolojisine bakılırsa, neandertaüer etkin bir yakalama, sıkma ve kavrama yeteneğine sahipti. Ancak, ellerinin modern insanınki kadar çok rafine işleri yerine getirebilecek kapasitede olmadığı ileri sürülmektedir. Ayak parmak kemiklerinden anlaşılacağı üzere, bu atalarımız her tür arazide çok hızlı koşabiliyor, koşarken de dengelerini kaybetmeden sağa ya da sola ani dönüşler yapabiliyorlardı. Geniş göğüs kafesi güçlü bir solunum kapasitesini çağrıştırır. Omuzdaki eklemleşme tarzı, güçlü kollar bu fosil atamızın mızrak gibi silahları çok uzaklara rahatlıkla fırlatma alışkanlığına sahip olduklarını akla getirir.

Neandertal ve çağdaşları, orta paleolitik adı verilen taş endüstrisini yaratmışlardır. Musteriyen teknolojisi bu kültürün en iyi bilinen evresidir. Orta paleolitik endüstrisi çeşitli tipte üretilen aletlerle tanınır. Homo erektusun aşölyen el baltası geleneği neandertal tarafından devam ettirildi. El baltası dışında, yonga teknolojisiyle üretilen bir çok ufak ve kullanışlı aletler günlük yaşama girdi. Bıçak, yan kazıyıcı, uç kazıyıcı, testere biçiminde kazıyıcı, delici, saplı ve sapsız üçgen uçlar bunlar arasında sayılabilir.

Neandertal çok et yiyen bir atamızdı; besinlerinin % 99'unu et ve diğer hayvansal ürünler teşkil ediyordu.

Neandertallerle birlikte yepyeni bir kültürel olay kendini gösterdi. Bu da doğaüstü kavramıdır. İlk mezar adetini neandertallerde görüyoruz bunlardan önceki fosil insanlar ölülerini öldükleri yerde bırakıyorlardı. Neandertaller oturdukları yerde, mağara ya da bir başka mekân olsun, ufak bir çukur açıyor, ölüsünü törenle buraya gömüyordu. Ölüye, anne karnındaki ceninin pozisyonunu vermeye de özen gösteriyorlardı.

Kromanyon insanları (homo sapiens sapiens)

Anatomisi bizden farksız olan bu insanlar, geliştirdikleri teknolojik ürünler sayesinde her tür iklime çok iyi uyum sağladılar. Modern görünümlü üst yontma taş çağı avcı ve toplayıcıları 25 bin yıllık bir süre içerisinde kültürlerini atlantik'ten ural dağları'na, baltık denizi'nden akdeniz'e kadar yaydılar. Üst yontma taş çağı kendi içinde perigordiyen (zö 35 bin-23 bin arası), orinyasiyen (zö 35 bin-20 bin arası), solütreyen (zö 20 bin-17 bin arası) ve magdalenyen (zö 17 bin- 12 bin arası) olarak adlandırılan çeşitli kültür evrelerine ayrılır.

Üst yontma taş çağı genelinde tam 92 tip taş alet tesbit edildi. Fildişi veya kemikten üretilen olta ve zıpkın ilk kez bu çağda karşımıza çıkar. Kaburgadan ateş küreğini, ren geyiği boynuzundan kazmayı, hatta su bardağını, kuş kemiğinden tüp şeklinde araçları ilk kez bu atalarımız yaptı. Derileri kazımak için mamutun azı dişinden yararlandılar. Magdalanyen terzileri mamut ya da gergedanın kürek kemiğini tabla gibi kullanarak üzerinde deri kestiler.

Solütreyen kültürünün sonlarına doğru, bir başka deyişle zamanımızdan 17 bin yıl önce dikiş iğnesi icat edildi. Atların bilek kemiklerinden, kuşların bacak kemiklerinden ya da fildişinden yontularak yapılan iğneler 2 cm ile 10 cm arasında değişiyordu. Magdalanyende bu iğneler giderek arttı. Herhalde zamanla soğuyan iklim karşısında giyinme ön plana çıkınca iğneye de daha fazla iş düştü. İnsanoğlu, 13 bin yıl önce suda balık avlamak amacıyla kemikten ya da boynuzdan tek ve iki sıralı zıpkını icad etti.

Nüfus arttıkça, üst yontma taş çağı insan toplulukları birbirleriyle daha sık ilişki kurmaya başladılar. Birbirlerine komşu oldular. Yaptıkları deniz araçlarıyla denizaşırı seyahatlere başladılar. Yeni yeni dünyalar keşfettiler. 30 Bin yıl öncesinde kore'den japonya'ya geçtiler. Bering boğazı yoluyla amerika'ya ayak bastılar. Avustralya kıtası ilk kez insana bu çağlarda kapısını açtı.

Üst yontma taş çağı insanı da ölülerini neandertal gibi mezara gömüyordu (jelinek, 1975). Onun gibi, öbür dünya kavramına inanıyordu. Ölüler bazen sırtüstü, bazen de çömelmiş pozisyonda bulunmuştur. Dizleri karna çekilmiş vaziyette tutabilmek için ölü büyük bir olasılıkla bağlanıyordu; belki bu şekilde deri torbalar içine konuyordu.

Ölünün vücuduna okr adı verilen kırmızı toprak boya serpiliyordu. Mezara mamut ve ren geyiği gibi hayvanların kemikleri, bazen fildişinden yapılmış heykelcikler bırakılıyordu.

Mağara resim sanatı prehistoryanın altın çağıdır. Din neandertal ile, sanat ise kromanyon ile başlad.

İğneyi bulan atalarımız hayvan postlarını bir kumaş gibi yan yana getirip dikiyor ve istediği modelde giysi hazırlıyordu. İlk konfeksiyon ürünleri üst yontma taş çağında solütreyenden, yani aşağı yukarı 15 bin yıl öncesinden itibaren başladı denilebilir.

Buzul çağı sonrasındaki dünya (mezolitik ve neolitik)

Sabit köy yerleşmeleri işte bu ekolojik koşullarda kuruldu ve gelişti. Zamanımızdan önce 12.000-10.000 Arasında yaşamış olan natufiyen toplumu bunun en güzel örneklerinden biridir. Natufiyen insanları genelde orta boylu, dolikosefal ve narin yapılı olup tipik akdeniz ırkının temsilcileriydi. Bu yörede üst yontma taş çağında yaşamış olan insanların soyundan gelmişlerdi.

İlk kez mezolitik kültür döneminde kuzey avrupa'da iskandinav bölgeleri insanoğluna kapılarını açtı.
Mezolitik çağın önemli yenilikleri arasında köpeğin evcilleştirilmesi gelir. Diğer hayvanlar arasında henüz evcilleştirilen yoktu.

Uygarlığa giden ilk adımlar

Mezolitik çağla başlayan köy yaşantısı, neolitik adını verdiğimiz yeni bir kültür çağında daha da gelişiyor, karmaşık bir yapı kazanıyor. Genelde yaygın biçimde kullanılan neolitik sözcüğü yeni taş çağı anlamına geliyor.

Neolitiğe damgasını vuran üç önemli olay vardır. Bunlar sırasıyla tarım, hayvancılık ve çanak çömlek yapımıdır.
Tarımcı köy topluluklarının ortaya çıkması, gelişmesi yeni ekonomik ve sosyal-kültürel sistemleri de beraberinde getirdi.

Neolitik çağ insanları etlerini pişiriyor, buğdaylarını kavuruyorlardı. İnsanoğlu ilk kez ekmeğini yapmaya başladı. Ne var ki ekmeğin yapımı, evcil buğdayın mayalanabilecek kıvamda ve dayanıklılıkta hamur verecek kadar glüten içermeye başladığı zaman oldu.

Zamanımızdan aşağı yukarı 7000 yıl öncesinden itibaren insan yavrusu, anne sütünden ayrı ilk kez bir hayvanın sütüyle tanışıyordu. Dengeli ve kaliteli beslenmede gerekli sayılan tereyağı, yoğurt ve peynir gibi sütten elde edilen yan ürünler insanoğlunun sofrasında artık yerini yavaş yavaş almıştı.

Mekân içi ölü gömme adeti tüm neolitik çağ boyunca izlenir. Neolitik çağdan sonra gelen kalkolitik çağdan itibaren ölüler için metropol dışında nekropol adı verilen kent dışı mezarlıklar öngörülmüştür. Bir ya da birden fazla ölünün aynı mezara konulduğu saptanmıştır. Neolitik çağda birincil gömülerin yanısıra ikincil gömülere de rastlanır.

Neolitik dönemi medeniyete açılan bir kapı olarak düşünebiliriz. Neolitik'te tarımla başlayan üretim çağı dünyanın muhtelif bölgelerinde zenginlik ve gücün birikimiyle kendini yansıtan bir dizi değişmelerle karşımıza çıktı. Küçük ve geniş ölçüde otonom olan neolitik köy yerleşmeleri köklü biçimde yapı değiştirdi. Sosyal ve politik sistemler düşünülemeyecek boyutlarda dönüşüme uğradı. Toplumların neolitik çağda sürdürdüğü yaşam tarzı bütünüyle farklılaştı. Madenler çağında artı üretim daha da büyüdü; sosyal sınıflar ardı ardına doğmaya başladı; iş alanında uzmanlaşma baş gösterdi.

Güçlü bir merkezi otoritenin yönetimi sayesinde görkemli projeler hayata geçirildi. Yazının icadıyla birlikte günlük yaşamdaki tüm olaylar kayda geçirilmeye başlandı. Başta mezopotamya ve mısır olmak üzere hindistan, pakistan, çin, orta amerika, güney amerika, güney avrupa, afrika, kuzey amerika ve güneydoğu asya zamanımızdan 6000 yıl öncesinden başlayarak büyük uygarlıkların yeşerdiği belli başlı merkezler oldu.

Tüm bu uygarlıkların kökleri hiç kuşku yok ki neolitik çağda hayat buldu. İşte bu nedenledir ki neolitik'i kültür tarihimizin ilk devrimi olarak kabul edebiliriz. @nobody

Kaynak:
Dünden Bugüne İnsan - Metin Özbek

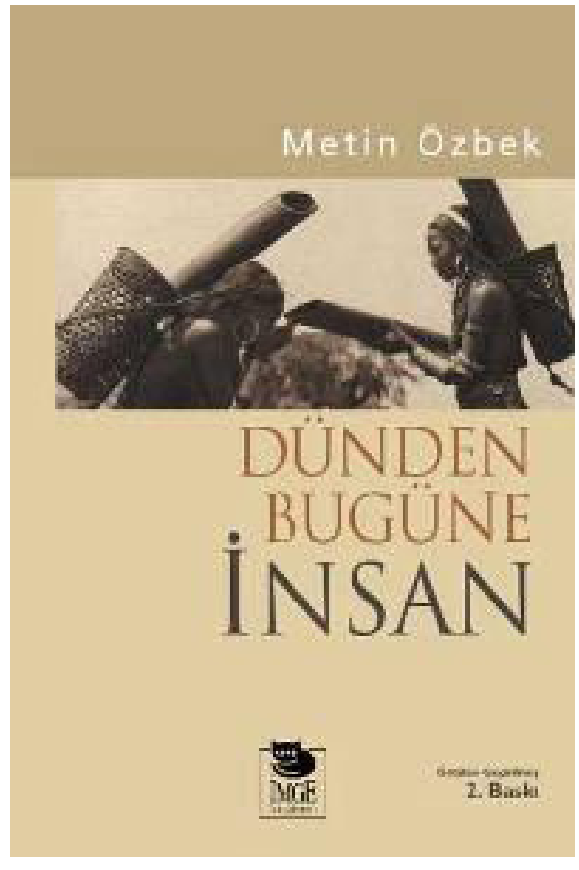

Nükleer Enerji

Nükleer enerji, atomun çekirdeğinden elde edilen bir enerji olarak tanımlanabilir.Enerji atomdan kendiliğinden çıkmaz, bunun için atomu zorlayabilecek ve enerjisini bizim kullanabileceğimiz hale getirecek nükleer reaktöre ihtiyaç duyar.
Nükleer enerji 3 nükleer reaksiyondan birisi ile oluşur.
-Füzyon
-Fisyon
-Yarılanma

Nükleer enerji elde edebilmek için reaktöre,reaktör içinde zenginleştirilmiş uranyuma ihtiyaç vardır. Fisyon reaksiyonu sonucu bölünen atomlar çok yüksek miktarda enerji çıkarır.Çıkan enerji, 100 sene önceki gibi buhar enerjisine dönüştürülerek elektrik üretecek türbinlerin deli gibi dönmesini sağlar.

Nükleer enerji reaktörlerinin deniz kenarına kurulmasının sebebi budur deniz suyu, bol miktarda buharlaşacak deniz suyu.
Nükleer enerji geleceğin en önemli enerji kaynaklarından birisidir, ve geliştirilmesi elzemdir. Dünyada 400 kadar nükleer enerji santrali bulunmaktadır.Bu santrallerin ürettikleri enerji dünyanın elektrik ihtiyacının %15 karşılayacak kapasitede çalışır.
Yazıyı bu bölüme kadar okuyan okuyucular nükleer enerjiyi övdüğümü düşünebilir,şimdi sıra geldi yermeye.
Nükleer enerji kullanma tekniği (nükleer reaktör) bana göre insanoğlunun kendi başına ördüğü 5 büyük çorap'dan birisidir. Evet uranyum diye bir element var yüksek miktarda enerji açığa çıkarıyor ama enerjiyi neden çok tehlikeli bir dönüşüm sistemi olan nükleer enerji reaktörleri ile temin ediyoruz.
Gelelim memleketimizde kurulacak reaktörlere,
En büyük handikap bu teknolojiyi dışarıdan satın alıyor oluşumuz. Elimizde olmayan bir teknoloji bilen eden yok gavur ne verirse o.Bu böyle olmaz ne kadar son sistem şöyle güvenli böyle emniyetli deseler de ortada inanılmaz boyutlarda bir risk unsuru var.
Risk aslında sadece bizi ilgilendirmiyor,tüm dünyanın birlikte çözmesi gereken bir problem. Teknolojisinin geliştirilmesi ve bir bebek odasında çalışabilecek kadar güvenli hale getirilmesi gerekiyor.

Abd'nın uçak gemilerini hepiniz bilirsiniz filmlerden dizilerden zira bol bol reklamını yapıyor süper güç.İşte o uçak gemilerinde inanılmaz gelişmiş bir reaktör var,30-40 yıl enerjiye ihtiyaç duymuyor bu gemiler.Keza denizaltıları da öyle.İlk nükleer uçak gemisi "uss enterprise", enterprise'ı hatırladınız tabi star trek'den.

Nükleer enerjiye tamamen dur diyemeyiz ona ihtiyacımız var fakat günümüz teknolojisi ile zırt pırt reaktör de inşa edemeyiz.Teknolojiyi gerçekten güvenli bir hale getirene kadar yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanmak ve yaygınlaştırmak şimdilik en mantıklı seçenek.

Nükleer reaktör, hırsızlarla dolu bir mahallede bahçede beslenen aç arslan gibi.Hırsızlar için son derece etkili onları parçalayabilir, sahibini de. @koktenbilimci

Ontoloji

Varlık felsefesi diğer bir ifadeyle varlık bilimidir. Temel konusu ve sorunu "varlık" kavramıdır. Genel bir çerçeve çizmemiz gerekir ise varlıkla ve varlığın kanıtlanması ile ilgilenen metafiziğin bir dalı olan disiplindir. Burada ilgilenilen husus fiziki bir varlık değildir. Soyut ve geniş kapsamlı bir varlık kavramı içinde varlığı inceleyen ve var olma eylemini değerlendiren disiplindir. Yani görünen ve hissedilen varlıkların arkasındaki oluşumu ve gerçekliği incelemektedir. Dolayısıyla, modern bilimlerden ayrılmakta ve metafizik altında incelenmektedir. Bu sebeple metafizik kavramının da incelenmesi gerekir.

Metafizik ,duyularla kavranamayan varlık ve olguların yapısını ve nedenini akıl ve sezgi yoluyla inceleyen felsefe disiplinidir. Soyut bir evrende çalışılmaktadır. Düşünce ve bilim gelişmeden önce din felsefesinden bilim felsefesine bir çok farklı disiplin de metafizik felsefesinin altında incelenmekteydi. Ancak, gelişen bilim ve düşünce ile her biri ayrı birer disiplin olarak kabul edilmiştir.

Ontolojinin cevaplarını aradığı sorulardan bazıları şunlardır:

Bilgi kuramı nedir?, Varlık nedir?, Varoluş nedir?, Fiziksel nesneler nelerdir?, Bir fiziksel nesnenin var olduğu söylemini kanıtlamak mümkün müdür?, Bir nesnenin özellikleri veya ilişkileri nedir ve bunlar nesneyle nasıl ilişkilidir?, Var oluş bir özellik midir?, Bir nesne ne zaman yok olur, ne zaman değişir?

Varlığın niceliğiyle ilgili görüşler:

Varlığı niceliksel açıdan inceleyen düşünürler birden çok görüş ortaya çıkarmışlardır. Bunlar:

A. Tekçilik (monizm): bu düşünceyi savunanlara göre, var olan her şey tek bir gerçeklikten oluşmaktadır. Thales, hegel, marx bu düşünceyi savunan başlıca monist filozoflardır.

B. İkicilik (düalizm): bu düşünceyi savunanlara göre, var olan her şey aynı olarak değerlendirilemeyen iki farklı olgudan oluşmaktadır (ruh ve beden). Descartes başlıca düalist filozoftur.

C. Çokçuluk (plüralizm): varlığın tek ya da iki değişkene bağlı olmadığını, birden çok etken ve olgunun var olduğunu savunanlar tarafından benimsenen kavramdır. Empedokles plüralist anlayışa sahip bir filozoftur. Burada doğa filozoflarının arkhe teorisi de söz konusudur.

Varlığın niteliğine ilişkin görüşler:

A. Varlığı "oluş" olarak kabul edenler: evrenin sürekli bir değişim ve oluş halinde olduğunu kabul ederler. Herakleitos ve alfred n. Whitehead tarafından savunulmuştur.

B. Varlığı "idea" olarak kabul edenler: varlığın ilk ve en önemli ögesi ideadır. Varlık idealar ve nesneler olarak iki farklı evrende bulunmaktadır (idealizm). Platon, aristoteles, farabi ve hegel tarafından savunulmuştur.

C. Varlığı "madde" olarak kabul edenler: bu görüşe göre var olan veya gerçek olan sadece maddedir, evrenin asıl temelidir (materyalizm). Demokritos, hobbes, marx başlıca savunucularındandır.

D. Varlığı "hem madde hem ruh" olarak kabul edenler: idealizm ve materyalizm arasında bir bağ kurmuştur (dualizm). Descartes en önemli temsilcisidir.

E. Varlığı "fenomen" olarak kabul edenler: bilme yeteneğinin temelinde bulunan bi¬lincin belirlediği varlık fenomendir. Bu görüşü savunanlara göre, varlık fenomenlerden ibarettir ve özün bilgisine sezgisel olarak ulaşılabilir (fenemenoloji). Edmund husserl en önemli temsilcisidir.

Varlık felsefesinin temel kavramları:

Arkhe: töz-öz-cevherdir. Bütün varlıkların ana maddesidir.

Metafizik: duyusal olarak algılanamayan, kanıtlanamayan varlıkları inceleyen felsefe dalıdır.

Madde: insan bilincinden bağımsız olarak var olan, duyularla algılanan varlık.

İdea: değişmeden kalan, öncesiz ve sonrasız olan, var olmak için başka bir varlığa ihtiyaç duymayan, mükemmel varlık.

@Lily de seitas

Ödev Ahlakı

İmmanuel kant'ın ahlak görüşünün temelini oluşturan kavramlardan biridir. Ödev ahlakı kavramını incelemeden önce kant tarafından geliştirilmiş olmasının sebebini açıklamak gerekir. Yaşadığı dönemin etkisinde olan kant, o dönem için hümanizm görüşünü savunan bir hümanisttir. Dolayısıyla geliştirdiği düşünce sistemleri de hem inancı ile hem de hümanist karakteriyle aynı doğrultudadır.

Öncelikle kant hristiyanlığın etkisini de inceleyerek evrensel bir ahlakın mümkün olduğunu savunur. Bu iddiasını geliştirirken bu şekilde düzenlenecek bir evrensel yasanın doğa yasaları gibi kendiliğinden ve şartlara göre gelişmiş olmasını değil, olması gerekeni yani yapılması gerekeni içeren ve önceden belirlenmiş kuralları içeren bir yasa ile olabileceğini savunmuştur. Bu yapılması gereken ve olması gereken davranışları ise insan iradesiyle belirleyebileceğini iddia etmiştir. Dolayısıyla insanın kendi ahlak yasasını kendisinin belirleyebileceğini savunur. Yani ahlakın kaynağı bir dış etkenden bir dış kaynaktan doğmayacak tamamen insanın kendi iradesiyle oluşacaktır.

İradeyle oluşan ahlaki davranış yükümlülüğünün zorunluluk mu yoksa ödev mi olduğu konusunu açıklayabilmek içinse kant'ın eylemleri inceleyişini dikkate almamız gerekir. Kant eylemleri ikiye ayırır;

A. Zorla yapılan eylemler
B. Özgür iradeyle yapılan eylemler
Bu kapsamda ahlaki davranışlar özgür iradeyle yapılan eylemlerin altında değerlendirilir. Ahlaki eylemler incelendiğinde ise karşımıza ödev ahlakı kavramı çıkmaktadır. Ödev ahlakı;
A. Ödeve uygun eylemler
B. Ödevden doğan eylemler olarak incelenmiştir.
Bu ayrımın temel noktası her eylemin ödev ahlakından doğmasa bile ödev ahlakının parçası olabileceği fikrinden gelmektedir.

Kant'a göre ödev ahlakına uygun olarak değerlendirilebilmesi için öncelikle bunun iradi olması gerekmektedir. Yani eylemlerin ödev ahlakına uygun davranmak için değil; doğru olduğuna inanarak yapılması gerekir. Bir fakire yardım etmek istediğinizde zorunlu hissetmeden, sadece yardım etmek istediğiniz için yardım ettiğinizde ödev ahlakına uygun davranmış sayılırsınız. Dolayısıyla birine yardım etme niyetiyle hareket edip yardım edemeseniz bile bu eylemi ahlaki saymaktadır.

Kant ödev ahlakına uygun davranması gereken kişileri akıllı insan olarak tanımlamıştır. Yani aklı başında olan insanların buna uygun yaşayabileceğini savunmuştur. Bu kapsamda;
"Ödev: yapmayı, yerine getirmeyi kendi isteğimizle üstlendiğimiz, sorumluluğunu üzerimize aldığımız bir emirdir."

Burada kişinin sorumluluk almasından bahsetmektedir. Bu emirleri de ikiye ayırarak incelemiştir;

A. Koşullu (hipotetik) emirler: belirli bir amaca ulaşmak için ne yapılması gerektiğini söyleyen emirlerdir. Bir eylem, bir çıkar veya beklenti içerisinde yapılmışsa bu eylem, koşullu eylemdir ve bu eylem ahlaki değildir.
B. Koşulsuz (kategorik) emirler: belirli bir amaca ulaşmak için bir koşul öne sürmeyen olması gerektiği yapılması gerektiği için yapılan emirlerdir. Doğru söylemek eylemi bu kapsamda incelenebilir. Niyet önemlidir. Yukarıda anlatılan iyi niyetli davranma hususu da bu kapsamda incelenebilir.

Kant'ın ödev ahlakının üç temel ilkesi vardır:

1. Çelişkiden uzak durmak
2. Ahlaki davranışın dışsal etkenlerle belirlenmeyeceğini bilmek ve insanı kaynak almak
3. Otonomi yani kendi ahlak yasasının kendi iradesiyle ve aklıyla uygun bir şekilde belirlemek.

@lily de seitas

Feminizm

Feminizm, kadınların haklarını tanıyarak bu hakların korunması amacıyla eşitsizliklerin ortadan kaldırılması için bir mücadeledir. Kadın hareketi doğrudan kadınları ilgilendiren ve dolaylı olarak kültürümüzü ilgilendiren konularda bilinç uyandırır. Feminizmin temel objektifleri eğitim, iş, çocuk bakımı gibi konularda eşit haklara sahip olmaktan, yasal kürtaj hakkından, kadın sağlığı konusunda ilerlemelere, tacizin ve tecavüzün engellenmesinden lezbiyen haklarına kadar uzanır. Kadınların hakları ve ilgi alanlarını konu alan heterojen konseptin belirleyicisi kadındır. Kadın ve erkek arasındaki toplumsal eşitsizliğin süregelmesi, feminizmin amacının kadının toplumdaki yerinin iyileştirilmesinin ve toplumda gerçek bir eşitlik durumunun sağlanmasına neden olmuştur.

"Feminizm" kavramı altında sayısız hareket özetlenmiştir.(Kelimenin kökeni latince "femina" ve onun fransızca türevi olan "feminizme"den gelir.)

"Aynı seviyede olma durumu, eşitlik, yani emansipasyon"dan anlaşılan (kadın ve erkek gibi) toplumsal gruplar arasındaki yaşam koşullarındaki eşitsizliğin asimile edilmesidir. "Eşit muamele" kavramından anlaşılan ise engelliler, hamileler gibi yaşam koşullarından muzdarip olan toplumsal grupların tüm yaşam alanlarında eşitlenmesi durumudur. Bu kavramlar, şans eşitliği ve insan haklarının temeli olan sosyal adaleti özetler.

Cinsiyet eşitliğinden ise cinsiyetlerin, tüm yaşam alanlarında gerçek bir eşitliğe sahip olmaları anlaşılır. "Emansipasyon"un amacı mevcut engellerin ortadan kaldırılması ve meydana gelen zorlukların üstesinden gelinmesidir. Emansipasyon, cinsiyet yüzünden yapılan ayrımın tamamen zıddıdır. Asıl olarak kadın ve erkek eşitliği; bugün yalın olarak "cinsiyet" kavramının kullanılmasındansa, biyolojik ve sosyal cinsiyetler arasındaki farklara girilmesini daha ayrıntılı olarak tercih eder.

Feminizm, sosyoloji, politik akım ve etik alanlarından oluşur, temeli kadın özgürlüğüne dayanmaktadır. Bazı versiyonları geçmiş ve şimdiki toplumsal ilişkilere karşı eleştireldir. Çoğu toplumsal cinsiyet ve cinselliğe ilişkin toplumsal inşa olduğuna inandıkları unsurları analiz etmeye odaklanmıştır. Yine çoğu feminist cinsiyet eşitsizliği ve kadın hakları, ilgileri ve kadın sorunlarını araştırmaya odaklanmıştır.

Feminist teori toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin doğasını anlamayı amaçlar ve toplumsal cinsiyet politikaları, iktidar ilişkileri ve cinsellik üzerine odaklaşır. Feminist hareket içinde kadın ve erkeğin eşitliğini savunan gruplar olduğu gibi kadının biyolojik ve duygusal olarak erkeğe üstün ve erkeğin "tamamlanmamış kadın" olduğunu savunan daha radikal gruplar da yer almaktadır. @cipres limon

1.
Yirmi birinci yılımdan bir sabahtı işte,
Diğerlerinden pek farksızdı.
Pencerenin önündeki kuş,
Hayallerimdeki sen,
Ve şehrin çıplaklığını örten sis.
Günaydınların da tadı kalmadı artık.
Eskiden sade içilen bir sigaraydı günaydın,
Derinden ama masum bir öpücüktü,
Belkide içilen kahvenin kokusuydu.
Fakat uzaktan uzağa kuru bir günaydın değildi.
Dedim ya pek farksızdı bu sabahta.
Günaydın...
@Karaca

3.
Yüzünde bir çizgi, saçında bir ak
Görünce: ' en sonra hazan! ' Dedin mi?
Elini alnına koyup dalarak;
' Bahara döneyim, bir an! ' Dedin mi?

Geçiyor geceler, günler bir örnek
Bir koku veriyor işte her çiçek,
Bilmiyor seslerle renkler değişmek
' Boş yere dönüyor cihan! ' Dedin mi?

Ne kurban kes artık ne de mum ada,
Yetmiyor bir ömür bin bir umuda!
Bir tatlı gün geçti hayatında da!
' Devam et ey güzel zaman! ' Dedin mi?
@Hubot

2.
Oynuyoruz işte bizde bir ucundan
Çocuklar gibi hayatı
Kah kavgayla, kah gülerek
Inişli çıkışlı bir aşkı
Oynuyoruz sokakta anne, heyecanla hayatı.

Oynuyoruz işte bizde bir cümbüşle
Ressam gibi
Ömrümüzde aç olduğumuz renkleri
Yakalarız diye ellerde tonu
Çiziyoruz tuvalde anne, renklerle hayatı.

Oynuyoruz işte bizde bir ritimle
Müzisyen gibi
Sevgi ve şefkat yüklü bir sesle
Kulağımızda gerçek bir tını
Çalıyoruz kucağında anne, notalarla hayatı.

Oynuyoruz işte bizde bir kalemle
Şair gibi
Limandan kalkan bir geminin yalnızlığını
Yaşamı, ölümü, zamanı
Yazıyoruz söylenmemiş aşkın sözlerini
Yazıyoruz sayfalarda anne, harflerle hayatı.
@Hubot

4.
Sil gözlerinden yaşları, bahar çabuk kaçar
Arama kalpte vefa, yalnız sende yaşar
Uzat ellerini ufka, gidenlerden kim var
Kim anlar derdinden, ateş düştüğü yeri yakar.

Gözlerin çakmak çakmak, dudakların kuru pınar
Ahla dertle de dolular dertli olanlar ağlar
Kaderde her şey var gülen de gülmeyen de ağlar
Kim anlar derdinden, ateş düştüğü yeri yakar

Bir gün görürsün hayatın hayal olmuş akar
Güneş ufkunda yine taze yine öyle açar
Hayat böyledir dostum hep günleri böyle doğar
Kim anlar derdinden, ateş düştüğü yeri yakar.
@Hubot

5..
Gecenin en karanlığında yastığa başını koyduğun zaman
Gözlerin kapanmaz bazen.
Canını yakan ne varsa alevlenir bir anda..
Bir sigara yakarsın bir de kendini...
Sen bitmeden o biter, hayat bitmeden senin bittiğin gibi...
Kaybolduğun bu cehennemde uyanacak bir sabah ararsın. ..
Gözlerin açılmaz bazen. .
Bir avuç kalbine bütün dünya yavaş yavaş doluyordur zaten.
@Samurai

Bahardan Kalma Bir Kış Günü (part 1)

"Dalarken uykuya gözlerim,
kapımda belirir gizemin gölgesi."

Boyadığı ve bir altın gibi parlattığı sarı duvarların çatlaklarını örtmeye gücü yetmiyor güneşin. İlk ışığı gördüğümden beri 26 yıl geçti ve artık gözlerimi açmadan biliyorum ki bu yaşadığım bahardan kalma bir kış günü. Penceremin önünde diğer pencereler... Bir köpeğin yalnız bağırtılarıyla uyandım. Ya da ben uyandığımda köpek yalnızdı. Ardından martılar başladı senfonilerine. Bir iş makinesinin istikrarlı sesi öte sokaklardan uzandı kulaklarıma. Bulutlar gökyüzünü terk etmiş. Güneş bütün çıplaklığıyla ortada, hayat saçıyor. İnsanlar hala evlerinde. Sokaklar yavaş yavaş uyanıyor. Evimle aynı sokağı paylaşan yolun sonundaki ilkokuldan müzik sesleri ve cıvıltılar duyuluyor. Çocuklar teneffüste. Açık havada bilinçsizce koşturuyor ve serin havayı teneffüs ediyorlar. Bir eskici ağır adımlarla sokağı geçiyor. Okulda keyifli ve bilinçsiz çığlıkların ardı arkası kesilmiyor. Sesler dakik. Sahilin sesi ve kokusu penceremden odama dolmuş. Gemilerin boğuk sesi sabahı selamlıyor. Gecenin serinliği hala duruyor. Hava nemli. Bütün bu sahneye dair usumda beliren bir imge yok.

Şimdilik rahattım. Aldığım çeviri işi beni bir süre idare eder diye geçirdim aklımdan. Fransızcasından çevirdiğim, aşkın ve nefretin fenomenolojisini inceleyen uzun bir kitap… tuğla gibi derler ya, o cinsten. Açıkçası aşk da nefret de pek ilgimi çekmiyor. İkisini de hayatımdan şutlamışım, haberim bile yok. Kitabın başlığını okuyunca aklıma geldi bütün bunlar.Hayli sıkıcı bir işti. Kafa açıcıydı. Para için yapılan her iş gibi sıkıcıydı. Geçimimi sağlamak için ilgim alakam olmayan birçok şey üzerinde dikkatimi toplamam gerekiyor. Bu da benim hayatımın katlanmak zorunda kaldığım saçmalıklarından bir tanesi. Gene de şükretmek lazım. Çoğu insana göre rahat sayılabilecek bir hayat yaşıyorum. Maddi anlamda değil, para kazanmanın yarattığı stresten uzak kalmak anlamında.

Kahve ve sigara dışında pek bir şey tüketmedim. Uykusuzdum. Kendimi nasıl hissettiğim konusunda şüphelerim vardı. İyi miyim, kötü müyüm bilmiyordum. Yaşamayı sevdiğim söylenemez. Bu sebeple sağlığım konusunda pek endişelenmiyorum. Paramı almıştım sadece onu biliyorum. Bu içimi rahatlatmaya yetiyor bile.

Elime geçen paraya bakılacak olursa, bir aksilik çıkmazsa bir süre daha yaşamaya devam edeceğim garantilendi. Bir süre çeviri yapmayacağım diye bir karar aldım. Kafamı boşaltmam gerekiyordu. Kendimi yazın işine vermek istiyordum. Çeviri sırasında okumak durumunda kaldığım romanlar, denemeler, makaleler, dönem ödevleri, bitirme projeleri hayal dünyamı bir hayli özgürleştirdi diye sanıyorum. İlgisiz alakasız her türlü konu hakkında saçma sapan bilgilerle doldu kafam. Düşüncelerimde, düşümde beliren imgelerle ilgili rahatım yine de. Kâbus görmüyorum. Rüyalarımı hatırlamıyorum bile.Düşümden su gibi akıp geçiyorlar açıkçası. Algılarım açık. Gereğinden fazla çağrışımlar, benzetmeler, simgeler, alegoriler beliriyor aklımda. Yazmak için hayatımın ideal bir döneminde olduğumu seziyorum. Okumaktan sıkıldım. Çok okuyan biri hiçbir zaman olmadım. Bu benim işim. Onun dışında okuduğum her şey üniversite yıllarında kaldı. Okumayı bildiğimi düşündüğüm için çok okumak durumunda olmayacağımı düşünüyordum. Ama gene de… bütün bunların bir önemi yok. Şu anda daha önemli şeyler var… rahatlamak gibi. Sanki bir gün rahatlayabilecekmişim gibi… sanki yaşam hastalığının panzehirini bulabilecekmişim gibi… ama gene de… günlük hayatın rutinlerine sarılmak rahatlatır her zaman insanı. Uyan, kahvaltı yap, okula git, işe git, eğlen, seviş, müzik dinle, sinemaya git… yaşamak ne de güzel, ne kolay bir uğraş. Bırak her şey sürüncemede kalsın. Sorunlarını sonsuza dek ertele. Onlarla uğraşmanın ne gereği var ki.

Yatakta tembel bir şekilde uzanırken birsen ile buluşacağım aklıma geldi. Sevindim. Günü birlikte geçirecektik. Uzun süredir görüşememiştik. Ama gene de her zamanki gibi hikâye öncesinden belliydi. Atlattığı uyum sağlama süreci ve sağlık sorunları sonrasında sınavlarında gösterdiği başarısı ve bir zamanlar yabancısı olduğu sokakların artık sahibi olarak yürümeye başlamasının haklı gururunu birlikte yaşayacak, kendi aramızda keyifle küçük bir kutlama yapacaktık. Bol sigara dumanı ve gırla kahveyle... Ben onun istencini övecek, o da bana zor zamanlarında yanında olduğum için teşekkür edecek, bana övgüler yağdıracaktı. Ben de mütevazı bir şekilde bu övgüleri kabul edecektim. Ne de olsa bütün bu sahnede benim de payım vardı. Bütün bu sahneye dair usumda beliren belli başlı imgeler vardı: birsen'i severdim. Bana çok uzaktı. Belki de bu yüzden seviyordum ya. İnatçı bir kızdı. Minyon tiplere özgü bir inatçılığa, dayanıklılığa ve kararlılığa sahipti. Dönüşümü sancılı olmuştu ama bir şekilde yolunu bulmuştu. Ailevi problemleri vardı. Şehir dışına taşındığı için babasıyla kavga etmiş, şimdilerde ise ne annesiyle ne de babasıyla hiç görüşmek istemiyordu. Onları her şeye rağmen gene de sevdiğini sanıyordum. Kötü bir öğrenci sayılmazdı. Fakat parlak bir öğrenci de değildi. Sosyal bilimlerde son dönemindeydi ve artık yolun sonuna gelmişti. Bir aksilik çıkmazsa şubat ayında mezun olacaktı. Herkes gibi o da sıkılmıştı durumundan ve bir an önce hocalarının boyunduruğu altından çıkmak için can atıyordu. Ondan sonrasını ise ancak tanrı bilir. Onun umurunda değildi. Benim için aynısını söylemek o kadar kolay değil ancak. Her ne kadar beni sevdiğini bilsem de, birsen'in benimle ilgili gerçekten ne hissettiğini pek bilmiyordum açıkçası. Duygu ve düşüncelerini saklamasını iyi biliyordu. Ona yeterince yakın değildim. Olur olmadık zamanlarda şüpheye düşen, kötücül bir insan olmak istemem. Ama gene de aklıma üşüştü mezun olduktan sonra benden uzaklaşacak mı düşüncesi. Onu üniversiteye başladığından beri tanıyordum ve bir şekilde varlığı içime işledi.Sanırsam şimdilerde adını bile unuttuğum bir arkadaşımın oda arkadaşıydı. Daha sonraki dönemlerde oda arkadaşlarıyla analaşamadığı için yurttan tümden ayrıldı. Bir şekilde adını unuttuğum arkadaşımla muhabbetim kesildi. Velhasıl birsen şimdiye kadar ulaşabildi. Ona güvenebilirdim ama onun hayatında bir istasyon olmak istemiyordum. Riskli bir istekti benimkisi. Çünkü tam da bir trene atlayıp gidecek zamanlarındaydı. Her an kanatlanabilir, uzamını genişletebilir, beni geride bırakabilirdi. Benimse olduğum yerde keyfim yerindeydi. Rahatımı bozacak gücü ve özgürlüğü kaybetmiştim.

Evde fazla duramadım. Ev havasız ve dağınıktı. Perdenin arasından sızan güneşin kestiği havanın altından toz zerrecikleri belli oluyordu. Karşı konulmaz bir gücün iradesiyle sokağa attım kendimi. Bir kahve aldım kendime. Üzüntümün dalgınlığıyla para üstünü almayı unutmuşum. Arkamdan bir ses yükseldi: "beyefendi paranızın üstü..." Döndüm, aptallığımın mahcupluğuyla gülümseyerek utancımı savurdum ve paramın üstünü aldım. Barista gülümseyerek devam etti: "merak etmeyin efendim paranızın üstünü bir şekilde almamış olsaydınız da paranız benim yanımda güvendedir. Hiç şüpheniz olmasın. Burası saygın bir müessesedir." Birçokları hayat kurtaran, samimiyet yoksunu yüzlere dair o yalancı gülümsememi tekrar takındım ve cevapladım:

- Hiç şüphem yok. Teşekkürler.
- Rica ederim efendim. Yine bekleriz.
- Kolay gelsin...

Söylediklerine ne inandım diyebilirim, ne de inanmadım. Her ne kadar anın sorumluluğundan kurtarsa da beni, insanın sonunu şu samimiyetsiz nezaket getirecek. Nezaketten kırılacağız! Bütün bu sahneye dair usumda beliren bir imge yok. Kahvemi alıp dışarı çıktıktan sonra sabahın ilk ışıklarından beri düşüncelerimi işgal eden şu dizeleri farkında olmadan tekrar ederken buldum kendimi:

"Dalarken uykuya gözlerim,
Kapımda belirir gizemin gölgesi."

Geceden geriye kalan bu iki dize bana başlangıç yapmam için bir yakıt olabilir umuduyla çaresizliğin zincirlerinden kurtulduğumu düşündüm. Şimdilik elimden gelenin en iyisi buydu. En azından kendimi buna inandırmıştım. Aklımı oynatmamak için bir süreliğine karanlığı terk etmem gerekti. İşime yoğunlaştım. Hal böyle olunca düşüncelerim felce uğramış gibiydi. Bir şekilde ilerliyordum fakat kendimi tanıyamaz haldeydim. Caddeler soğuktu. Şehri yaran nehrin soğuk esintisi binaların arasında daha da güçleniyor, iliklerime kadar sızıyordu. Soğuğun arasında kendimi bir an için neredeyse insan gibi hissetmekten uzaktım.

Soğukta kalmak istemeyince kahvemi alıp direk eve döndüm. Birsen'in beni sigara izmaritleri, kir, pislik ve dağınıklık içinde görmesini istemedim. Amacım onu etkilemekti sanırsam. En azından kötü bir izlenim bırakmamaktı. Ama gene de ikisi de aynı kapıya çıkıyor. Onu özlemiştim ve doğru düzgün bir şekilde ağırlamak, hak ettiği ilgiyi ona göstermek istiyordum. Ne de olsa son görüşmemizin arasından bir aydan fazla zaman geçmişti. Etrafı toparladıktan sonra, hemen onu aramamaya karar verdim. Biraz bekleyip kafa dinlemek en iyisiydi. Bir sigara eşliğinde derli toplu düşünmek gerekiyordu bazı şeyleri. En önemlisi de birsen ve o mezun olduktan sonraki ilişkimizin alacağı hali. Bu konuda korktuğum doğruydu. Onun ise ne kadar umurundaydı bilmiyorum. Onu sevmelere veda edeceğim beni iyiden iyiye tedirgin etti. Hiçbir şey düşünemeden masadan kalktım. İnsanların sevdikleri insanlar karşısında kendisini aptal gibi hissetmesi olacak şey değildi doğrusu. Birsen'i aradım. Cevap vermiyordu. O sırada zil çaldı. Balkondan apartmanın girişine baktım ve giriş kapısının önünde onu gördüm. Beklemekten kurtulduğum için sevindim zira o gelene kadar yapacak bir şeyim yoktu. Kapıyı açtım. Gri örgü beresi, turuncu, kalın örgülü atkısı, siyah düğmeli yeşil kabanı, dar paçalı gri kot pantolonu ve eskiden okul kızlarının giydiği ayakkabılara benzeyen, bir oğlan çocuğuna aitmiş gibi duran, bağcıklı, parlak deriden, siyah ve küçük ayakkabılarıyla karşıladı beni. Evime gelen oydu fakat kendini karşılanmış hisseden bendim. Karşımda o dururken kapımı bilinmezliklerle dolu, gizemli, kocaman bir dünyaya açmıştım. Onun yanında nerede olursam olayım kendimi misafir gibi hissetmekten kendimi alıkoyamıyordum. Bakışları ve adımlarıyla girdiği her odayı sahiplenirdi. Onunla ilgili birçok şeyi söylediklerinden çok duruşu, mimik ve jestlerindeki olgunluktan öğrendim. Kendisini sözlere gerek kalmadan anlatmak doğuştan gelen şanslı bir özelliktir. Erken olgunlaşan insanların mutsuzluğu vardı onda. Sözcüklere dokunuşundan anlaşılırdı bu durum. Her kelimesi dokunaklı, her susuşu ölüm kadar ağırdı. Onu görünce sevinç kapladı içimi. Bazı şeyler bu kadar basitti işte. Onu gördüğüm için sevinçle gülümsedim. Başka açıklamaya gerek duymayan bu eylemin basitliğiyle tek laf bile etmeden birbirimize sarıldık. Yanındayken gereksiz diyaloglara girmek zorunda kalmamayı seviyordum.
Üzerindekileri aldım, odama gittim ve yatağımın üzerine bıraktım. Bahardan kalma bir kış gününün serinliğiyle, kıyafetlerine sinen doğal kokusunun karışımı bana tomurcuklanan bahar çiçeklerinin tazeliğini anımsattı ve başımı döndürmeye yetti. Salona geçti ve antreden seslendim: "kahve mi, çay mı?" Kahve diye yanıtladı beni, tam da tahmin ettiğim şekilde. Zaman zaman çayı kahveyle, kahveyi de çayla aldatırdık çünkü ve şimdi yılın kahve zamanıydı. Mutfağa girdim, dolaptan kahve bardaklarını çıkardım ve bir süre mutfak penceresinden güneşin aydınlattığı, insanların eskittiği sokağa, ağaçların yeşil sakinliğine daldım. Birsen'in sesini duymamla irkilip, suçluluk duygusuyla kendime gelmem bir oldu. Kül tablası istedi benden. Biraz önce yıkadığım fakat mutfak tezgâhında unuttuğum kristal küllüğü, oturduğu koltuğun önündeki kahve sehpasının ucuna koydum ve yanına oturdum.

Oda soğuk, oda yoğundu. İnsanlık ölmüştü. Anlatmak istediğim çok şey vardı. Çoğu da aslına bakılırsa önemsiz şeylerdi. Ama daha sonra kafasını önemsiz şeylerle meşgul etmek istemediğimi anladım. Bir anda bana döndü, sigarasını küllüğe bıraktı ve elimi tuttu. Gözlerime baktı. Yüreğim ağzıma geldi bir an ve nefesimi tuttum.

Bir kaç saniye bekledikten sonra konuşmaya başladı ve bir süre anlam veremedim. Kendime gelmem zamanımı aldı. Kısaca ailesinin maddi sorunlarından ve kirayı ödeyemediğinden, evden çıkması gerektiğinden bahsetti. Yurda dönmektense benim yanımda kalmasının kendisi için daha iyi olacağını, benden borç istemektense böyle bir istekte bulunmasının kendisi için daha az mahcup edici olacağını söyledi. Sınavlarına bu evde, bu salonda, bu yemek masasında, benim hem yemek hem de emek masamda çalışmak kendisi için daha hayırlı olacakmış. Sözcükleri utangaçlığın verdiği acelecilikle sakar ve acemiydi. Çarem yoktu. Onun da çaresi yoktu. Alçak gönüllülükle kabul ettim. Bir anda gözleri çiçek açtı. Kıyafetlerine sinen taze bahar kokusu gözlerinden yayılıyor gibiydi. Farkında olmadan babacan ve güleç bir abi edasıyla onu koruma ve savunma yoluna gittim. Neden böyle davrandığımı ben de anlamadım. Tamamen içime işlemiş, içgüdüsel bir davranıştı. Daha önce ona karşı hiç bir akıl hocasının ukalalığını andıran üstünlükle tavır takınmamıştım. İçtenlikle devam ettim:

"Sen hiç dert etme böyle şeyleri. Derslerine çalış, sınavlarını geç, mezun ol, gerisini daha sonra düşünürüz. Yüzdün yüzdün kuyruğuna geldin. Bu saatten sonra seni yarı yolda bırakacak halim yok ya! Ne günler atlattın, bu önemsiz ayrıntı yüzünden canın sıkılmasın. Bu evdeki varlığının beni kesinlikle rahatsız etmeyeceğini bilmeni isterim. Bunu bil ve burayı kendi evinmiş gibi belle."

Bir an fazla hevesli görünmek istemediğimi anladım ve cümlelerimin arkası kesildi. Bana kısaca içtenlikle teşekkür etti ve başka bir şey söyleyemedi. Bana övgüler dizmesini beklemiyordum. Kimseden, hiçbir zaman böyle bir şey beklemedim. O da beni anladı. Çoğunlukla anlardı da zaten. Kısa kesti sözünü. Bir teşekkür bana yeterdi de artardı bile. Bu sebeple ona karşı olan sevgimi bir kez daha kanıtlamış olarak keyiflendim. Kahvenin hazır olduğunu düşünerek tekrar mutfağa girdim. Buluşmamızın sabah düşündüğüm şekilde gerçekleşmemiş olması sebebiyle şaşkın bir şekilde etrafıma bakındım. Hikâyeöncesinden belli değilmiş meğersem. En sonunda mutfak camından sokağa bir kez daha göz attım. İlk başta güneş gözümü aldı. Denizde sahilden uzaklaşan tekneler ve arkasında martıların başına üşüştüğü saldırgan köpürtüler bir zamanlar ait olduğum ve şimdilerde ise geride kalmış olmanın hazin mutsuzluğuyla beni gözyaşlarına boğabilecek bir hayatı, ölen çocukluğumun şimdilerde geriye kendisinden kalan melankolisini hatırlattı. Ne halde olduğumu bilmiyordum. Olaylar, mekânlar, zamanlar yanımdan gelip geçiyor, ben ise yaşantıma seyirci kalmakla yetiniyordum. Kendimi aramaktan bir süredir vazgeçmiş gibiydim. Tek yaptığım sevdiklerimi yalnızlığımla aldatmak. Şimdi, burada, bu küçük mutfakta, hayatıma dair özlemlerimi arayarak yaptığım gibi.

Ufukta adaların silik silueti görünüyordu. Mutfaktaki her şey güneş ışınlarıyla ağırlaşmış, üzerlerine bezgin bir hayatın nesnesi yerleşmişti. Mayışmış cevherleriyle parlayan eşyalar beni bir nesneye dönüştürmüş, kendileri hayatın öznesi haline gelmişti. Onların arasından sıyrılmak imkânsızdı. Çok değil, birkaç sene öncesine gitti bakışlarım. O zamanlar yanımda bulunan bir insanın varlığı tüm çehremi değiştirirdi. Oysa şimdi onlar bile beni kendi yalnızlığımdan alıkoyamıyor. O zamanlar da yalnızdım. Şimdi ne değişti bilmiyorum. Kendimi kaçıp kurtarmam gerekti ve aklıma tekrar o dizeler yerleşti:

"Dalarken uykuya gözlerim,
Kapımda belirir gizemin gölgesi."

Her şeye rağmen iyi sayılırım. Daha önce de yalnız olmuştum. En azından geceleri öyle ya da böyle uyuyabiliyorum. İnsan geceleri uyuyabildikten sonra pek de bir problem yoktur aslında hayatında. Geriye kalan her şey bir nebze de olsa abartılmış, gereksiz yere şişirilmiş bir balondur. Şimdi de içimdeki sevgi beni umutsuz yalnızlığımdan alıkoymasa da, beni günlük hayatın o zavallı oyalanmalarına dâhil ettiği kesin. Birsen olmasaydı da pek bir şey değişmezdi hayatımda. Ama her şeye rağmen o olduğu için memnunum. Onun varlığı bazı anlarda öyle bir işler ki içime bir an için neredeyse kendimi insan gibi hissedecek (...) Olurum. Ama bir saniye sonrasında o an da elimde olmadan kayar gider ve içimde bir yerlerde kaybolur. Kendini özgür olabilecekmiş gibi hissedip de bir insan bedenine sıkışıp kalmak ne hazin bir üzüntü. Bir kartal olup kendi hiçliğimde kaybolup gidebilir, yalnız olduğum için pişmanlık ve suçluluk duymadan, bir kulenin tepesinden yeryüzünde boğulanları izleyerek geçirebilirdim yaşantımı.
@Coolcat

GökMavi (part 2)

Durağa varmasıyla, önü sonu belli olmayan yolculuğa çıkaracak olan otobüsün gelmesi bir oldu. Bu duruma yüzündeki aptal gülümsemeyle kendini bir an olsun şanslı görerek bakıyordu, boş akbil sesinin tüm otobüsün içerisinde yankılanana kadar. Birden kızardı, ilkokulda tahtaya çıkıp da öğretmeninin sorduğu soruya verilen yanlış cevabın mahcubiyeti içinde gibiydi. O sırada yüzünü sınıfa dönmeye çekindiğinden şu anda da otobüse yüzünü döndürmeye çekiniyordu; biliyordu ki tüm gözler onun üzerindeydi. Derken şoförün hayatının bıkkınlığını ses tonuyla taşıyan, 'al bunu bas, 3 lira da bozuk ver' demesiyle eli ayağına dolaştı. Parayı denkleştirip otobüse kabul işlemini başardıktan sonra kendine cam kenarı bir koltuk buldu ve tüm bedenini oraya bıraktı.

Az önce deniz kenarındaki iyot kokusunun yerini, tenlerinden günahlarını akıtırcasına fışkıran terlerin nefes kesen kokusu sarmıştı dört bir yanını. Oturduğu taraftaki güneşin alabildiğine yüzüne vurmasıyla birden o da bu kokuya katkıda bulunmaya başladı. Gözlerini yakan terden daha çok, gök mavi gömleğini ıslanması canını sıkıyordu. Dondurma lekesinin şokunu üzerinden atamamışken bir de terin ıslaklığı onu iyice çileden çıkmasına neden oldu. Hatta bir an inip yürüyerek devam edeyim diye düşündü, fakat bu saçma fikrinden hemen vazgeçti. Onu bu fikrinden vazgeçiren o kadar yolun yürünemeyecek olması değildi, zira mecnun leyla'sı için çölleri aşabiliyorsa, onun sahil yolunda yürünecek iki saatlik yolu kötü bir fıkra gibi geliyordu kulağa. O yüzden onu vazgeçiren geç kalacak olmasıydı, o treni bir kez kaçırmıştı bir daha bunu yapamazdı.

Kulağına taktığı müzik çalar ile biraz olsun bulunduğu atmosferden uzaklaşmak, onu en son gördüğü güne, kaçırdığı trene yetişmek istedi hayal dünyasında. Daha doğrusu o günün acısını, kulağındaki müziklerle perçinlemek istedi. Bıkkınlık yerini acıya bıraktı, tenin her hücresinden dökülen tere inat ürperdi. O günü hiç unutamıyordu. Lise bitmiş, tüm özgürlüklerin geldiği yaz mevsiminin son dönemleri içerisindeydiler. Kazanacakları üniversiteden çok, televizyonda gördükleri şehirlerin sokaklarında geziyor olmanın, o hayatın içinde kaybolmanın heyecanını taşıyorlardı. Yanlışlar doğruları götürmüş, yüzdelik dilimler kesilmiş ve geriye iddia kuponunu anımsatan tercih listesini kodlamak kalmıştı. Aklında tek bir şehir vardı, İstanbul. Çünkü lise sıralarında müziğe, sinemaya, kitaplara dair ne keşfetse oradan çıkıyordu. Bu tercihin diğer seçeneklerden mahrum bırakacağını da farkındaydı ve bıraktı da. Ayrı şehirlere düşmüştüler. Dört yıl boyunca fırsatını bulamadığı, sadece bir kez doğruluk & cesaret oyununda,şansın yüzüne gülmesi sonucu, arkadaşının onu cesarete sürüklemesiyle gerçekleşen öpüşmenin dışında kuramadığı yakınlığı, o hüzünlü eylül ayının bir pazar gününün son saatlerinde kurmak istemişti.

Özgüven onun aynadaki yansımasıyla baş başayken bile aklına gelmeyen bir kelimeydi. Tipsiz olduğundan değildi bu durum, freud'a selam çakan cinsten kaynaklanan çocukken bastırılmış duygularının eseriydi. Küçük yerde yetişmenin getirdiği, kendi kafasında kurduğu,ailesine karşı sorumlulukların altında ezilmek de denebilir. Yoksa fena tipi yoktu, babasına benziyordu. Babası gibi nizami gür kaşları, kadını anımsatan dolgun dudakları, küt geniş bir çenesi ve arkadaşlarının şekil vermek için jöleleri boca ettikleri saçlarına inat sadece su ile şekil alan saçları vardı. İşte o hayatında bir araya getiremediği özgüveni, o günün son saatlerinde göstermek için kendini arenaya atmak üzereydi ki, istasyona Vardığında gördüğü pencereden el sallayan halinin, aslında kaderine sallanmış bir nanik olduğunu fark etti.

Shuffle modunda çalan müzik çaların getirmiş olduğu enerjisi yüksek parça tekrardan onu cehennem sıcağına döndürdü. Bu arada mezarına kabul görmeyen ölü bir beden gibi sıkışmışlığının nedeninin yanına oturmuş olan iri kıyım bir teyzenin olduğunu fark etti. Başını durak ekranına çevirdiğinde, köprüden önceki son sapaktaydı. İzin isteyerek yerinden kalktı ve düğmeye basıp, otobüsün durmasını bekledi. Adımını tekrardan dış dünyaya attığında tüm ciğerlerini saran bir nefes çekti ve üzerindeki gök mavi gömleğine baktı. Terler biraz olsun kurumuştu; kuruyan yerler, yerini, izlerini belli eden sarı lekelere bırakmadan çay bahçesine doğru yol almaya başladı.

Bir erkek olarak buluşma yerine, kadından önce gelmesi gerektiğini biliyordu fakat bunu beceremememişti. Masada tek başına oturmuş denizi izleyen halini arkadan görmesi, kan basıncını alt üst etmeye yeterli sebep oldu. Durdu, tekrardan temiz bir hava çekti ciğerlerine ve biraz olsun kalbinin yerinde seyretmesini bekledi. O sırada da arkasından beline kadar sarkan saçlarını izlemeye koyuldu. Lisedeyken kısaydı saçları, hatta sınıfta 'erkek zeynep' diye alay ederlerdi onunla. Şimdi, o günlere bir tepki olarak mı uzatmıştı bu saçlarını bilmiyordu ama tek bildiği, saçlarının arasında ellerini gezdirme isteği duyduğuydu. O, başını kapı tarafına çevirip de bu hödük halini görmeden artık masadaki yerini alması lazımdı, tabi ceplerine doldurmuş olduğu özgüvenlerle birlikte. Çünkü hayat her zaman ikinci bir şansı böyle bir müptezele tanımayabilir. @martin eden

Son Sigara

Cebimdeki bütün parayı arkadaşıma verdim zira akşam randevusu vardı. Arkadaşımla vedalaştıktan sonra eve girmek istemediğim için evin yakınında bulunan, sık sık gittiğim kahveciye gittim. Bahçe bölümünde bulunan, gözüme kestirdiğim masalardan birine kuruldum ve can sıkıntısıyla cebimden sigara paketini çıkardım. Paketi açtığım anda bir tane sigara kaldığı gerçeğiyle karşı karşıya geldim, ardından yeni paket alacak param olmadığı gerçeğiyle. Can sıkıcı bir durumdu fakat rahatlıkla yaktım o son sigarayı. Beklemedim, beş dakika sürecek bir keyif için zamanla pinti pazarlıklara girişmedim.

Yaklaşık beş dakika sonra sigarayı söndürdüm. Soğuk nedeniyle yerimden kalktım ve içeriye yöneldim. Kapıdan içeri girene kadar aklımda dolaşan tek bir düşünce vardı: "acaba içeride sigara kullanan tanıdık birisiyle karşılaşır mıyım?"

İçeri girdim, koridoru geçtim. Salon kısmına ulaştığımda alanı didik didik taradım. İstisnasız her suratı analiz ettim. O an dışarıdan işyeri servisini durdurup sayım yapan polis memuru gibi gözüktüğüme eminim. Ucundan kıyısından tanıdığım, en azından daha önce bir kere bile olsa "merhaba!" Dediğim birisi bile işimi görürdü. Ne olacak, en kötü ihtimalle biraz muhabbet etmek durumunda kalırdım, gerekli samimiyeti yakalayınca da yalancı bir utangaçlıkla sigara isterdim. Oysa insanların suratlarına inatla ikinci kez baktığım halde tanıdık birisini göremedim.
Yılmadım. Daha hiçbir şey sona eremezdi zira araştırılması gereken bir ikinci kat vardı. Üst katta tanıdığım birisi var mıydı bilmiyordum ama her ne olursa olsun allah o ikinci katı yapandan razı olsun. Bana otuz saniyelik bir umut daha aşıladığı için, otuz saniye daha beni bir şaklabana dönüştürdüğü için.

Sarmal merdivenin basamaklarını ağır ağır çıktım ve doğrulur doğrulmaz karşımda tanıdığım birisini gördüm. O an kendimi dağları aşıp vadiye ulaşınca çiftçilerle karşılaşan bir gezgin gibi neşeli ve başarılı hissettim. Onu görür görmez sigara kullandığını da hatırlamıştım.

Çocuk yaklaşık beş adım ötemde koltuğa oturmuş, dikkatle bilgisayar ekranına bakıyordu. Üniversitedeki bir arkadaşımın uzaktan arkadaşıydı. Ne aynı bölümdeydik ne de aynı fakültede. Kendisiyle hayatımda taş çatlasa üç kere selamlaşmış ya da ayaküstü sohbet etmişimdir, bilemiyorum. Zaten hepsi de okul yerleşkesindeki rastlaşmalarımızdan kaynaklanıyordu. Ama bunun benim için hiçbir önemi yoktu. Yavaşça yanına yaklaştım ve kendisine "merhaba!" Dedim. Kafasını şaşkınlıkla kaldırdı. Yaklaşık bir saniye boyunca beni tanıyamadı fakat ardından beni kurtaracak olan jetonu düştü ve selamlaştık. Bezgin soru cevap kısmından sonra utanıp sıkılmadan kendisinden sigara istedim. Oysa ben utanıp sıkılacağımı düşünmüştüm, öyle olmadı.

Montunun cebinden marlborolight çıkardı. Kırmızı marlboro değildi ama yine de hayli hayli işimi görürdü. Paketi açtığında içinde iki tane sigara kaldığını gördüm. Dürtüsel olarak isteğimden vazgeçtiğimi belirttiysem de ısrar etti. Ben de daha fazla diretmedim ve teşekkür ederek hevesle gövdeme doğru uzattığı sigarayı aldım. Paketi olmadığı için otlandığı sigarayı montunun cebine koyan evsiz gibi, ben de aldığım sigarayı ustalıkla montumun cebine sakladım.

Gözüme kestirdiğim ikinci masaya doğru yürürken aklımdan geçen insanlara "merhaba!" Diyen bendim.

@Coolcat

1 Mayıs

Neredeyse her gün inşaatlarda madenlerde tersanelerde yol çalışmalarında fabrikalarda atölyelerde bilumum iş yerlerinde sahalarında göz göre göre acımasızca katledilen işçiler neyin bayramını kutlayacak? Bence birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak kavramak lazım.

Mesela, bayram kutlansın diye mi tatil ilan ettiler? Sanırım en başta şöyle düşündüler: serbest bırakalım bakalım, hem şirin görünürüz hem de festival karnaval piknik havasına bürünür, içi boşalır lay lay lom halay çekip dağılırlar. Baktılar kazın ayağı öyle değil, bu özgürlük havası toplumsal muhalefeti canlandırabilir, eylemler büyüyebilir, hemen yasaklar geri geldi. Tatille beraber ulaşımı büyük ölçüde kısıtlamaları fiili bir sokağa çıkma yasağına, geçici bir sıkıyönetim uygulamasına dönüşüyor adeta. Böylelikle herkes evinde otursun, sokağa çıkan az sayıdaki insan da şiddetle bastırılsın ve etkili kitlesel eylemler yapılamasın istiyorlar.

Gelelim işin siyasi mahiyetine. Patron ile işçi arasındaki gerilim, biz ona bölüşüm diyoruz, her zaman ve her yerde siyasi bir meseledir. Biraz kaba bir tarife indirgemeyi göze alarak, siyaseti ekonomiye esasen de bölüşüme karar veren süreçler ve işler bütünü olarak da okuyabiliriz. Dolayısıyla siyasetten azade, beyaz yakalılar badminton oynasın, sanayi işçileri de tatlı tatlı 1 mayıs kutlasın filan olmaz, olamaz. Memlekette işçi olduğundan habersiz bilinci bulanmış genişçe bir kitle var gibime geliyor. İşçi, 1 mayıs deyince akıllara imalat sanayiindeki mavi tulum giyen fabrika çalışanları, soma madencileri, kazma kürek kanalizasyon çalışması yapan iski personeli geliyor. Bana göre geçimini sağlayabilmek için emek gücünü satmak zorunda olan her çalışan, işçi sınıfının bir mensubudur. İşçi sınıfını belirleyen, diğer sınıf ve katmanlardan ayrıştıran özellik ücretli işgücü konumunda olmasıdır. Tüik verilerine göre türkiye toplumunun yaklaşık %70'i bu durumda. Akbank genel müdürlükte, toyota'nın satış pazarlama departmanında, falanca yazılım şirketinde çalışanlar da işçi. Farklı ücretlere, özlük haklarına, refah unsurlarına sahip olmaları, ağızlarına birkaç parmak bal çalınıyor olması bölüşümdeki konumlarını değiştirmiyor. Demem o ki, 1 mayıs baretli önlüklü kavruk yüzlü cefakar amcalara ilişkin bir gün değil hepimizi kapsıyor, ilgilendiriyor, tabiri caizse ırgalıyor. @ Mutlu

Hayata dair gülümseten anılar

Sene 2009... Denizli'nin tavas ilçesinde çalışıyorum o zamanlar. Maddi durumu kötü olduğu için hem çalışıp hem okumak zorunda olan bir öğrencim var. Bir kulağı duymayan kadir... Kadir, öyle bir öğrencidir ki samimiyetini görür kızamazsınız. Yoksulluğunu dert etmez, güleçtir hem de gayretli. Bir gün derste "ben hiç lunaparka gitmedim, çok istedim ama gidemedim." Dedi. Kadir 6. Sınıfta... Boğazım düğümlendi sesindeki hüznü duyunca. O hafta sonu ailesinden izin alıp kadir'i lunaparka götürdüm. Dönme dolabından çarpışan arabasına ne varsa ona eşlik ettim. Gözlerindeki heyecan, yüzündeki kocaman gülümseme hala gözlerimin önünde. Bir çocuğun mutluluğuna sebep olmak kadar güzeli yokmuş, anladım. Öğretmenler gününde masamın üstünde gazete kağıdına sarılı bir hediye buldum. Açtım, "küçük prens" adlı kitap duruyordu ellerimde. İçinde de bir not: "öğretmenim, hediye alamadım ama en sevdiğim kitabımı size hediye etmek istiyorum. Sizi seven öğrenciniz, kadir." Hayatımda o an'a kadar aldığım en değerli hediyeydi, hala da öyle. Ne zaman hatırlasam hem mutlu olup hem hüzünlendiğim hikayem böyle. Öğretmenliği çekilmez bir meslek haline getirenler, öğretmeni bulduğu ilk fırsatta rencide etmeye çalışanlar olsa da böyle pırlanta yürekli çocuklar var oldukça, benim öğretmenime zeval gelmez. @Mhtpblt

Youreads itiraf

Kimseyle anlaşamıyorum. Oysaki öyle ketum, suratsız, bencil bir adam da değilim. Aksine karşımdakini rahatsız etmeyeyim, beraber bir şeyler yapalımcı, bir sıkıntısı olsa koşan biriyim. Ama olmuyor bir yerde tıkanıyor kalıyor. Lafı ergen gibi kimse beni anlamıyor'a bağlamak değil ki, o yaşları çoktandır geride de bıraktım ama şunu gördüm insanın yaşı ne kadar ilerlerse ya da şöyle diyelim hayatın tecrübesini, acısını yaşarsa o da o kadar acımasızlaşıyor, bencilleşiyor. Bir örnek vermek gerekirse ki herkesin başına gelmiştir, sevdiği adam ya da kadının kendisini terk etmesi veya aldatması sonrası kişi hemen bundan sonraki hayatına girenlere de öyle tepki vereceğini belirtiyor. Çünkü kendince haklı olan gerekçeleri var, ama bilmiyor ki aşık olduğu insan da, kendisinden önceki ilişkisindeki özneydi, yani bir zincirin halkasını oluşturuyor sürekli kişi. Acının da aşk kadar kutsal olduğunu, bu hayatta mutlu olmayı arzuladığın halde hüznün de bulunduğunu ve bu durumları düzeltmek için bir çaba göstermiyor, dalgaya kapılıyor.

Velhasıl böyle ince düşüncelerle hareket edeyim derken, çevrendeki insanların bunları görmeyi bırak, bir de seni ezmeye çalıştıklarını görünce, tolere düzeyin bir yere kadar gidiyor sen de bazı zaman tepkini koyuyorsun bu sefer de ben karşı tarafı kırmış oluyorum. O beni anlamadığını göremeden, ben sorumlu duruma düşüyorum. Bilmiyorum nasıl olacak bu işler sözlük? Zaten çevremde çok insan da kalmadı, günün çoğunluğunu kendi başına yaşayan biriyim, leon gibi işimi görüp, sütümü içip, çiçeğimi sulayıp, küçük bir kızın hayatıma girmesini bekleyeceğim, ta ki onun için ölene kadar. @Martin eden

Krematoryum

Cesetlerin 850 derecede yakıldığı yer. Ülkemizde maalesef bir krematoryum bulunmamakta. Araştırmalarıma göre 2012 yılında antalya belediyesi'ne başvuran cenaze hizmetleri sunan bir firma, antalya'da kendilerine yılda 200 talep geldiğini belirterek krematoryum için projelendirme yapıp izin istemiş, ancak projenin akıbeti hakkında herhangi bir bilgi bulamadım.
Şu an için cesedinizin yakılmasını istiyorsanız, yüksek meblağlar karşılığında cesedinizi yurtdışında yaktırıp, buraya postalatabiliyorsunuz.
Öldükten sonra cesedimin ne olduğu çok da umrumda değil açıkcası, ancak dini bir tören yapılmamasını ve bir mezar sahibi olmamayı tercih ederim.@ Royksopp forever

Nanoteknoloji

"Nano" yunancadan gelir ve cüce anlamını taşır. Nanometre (nm) metrenin milyarda biri kadar bir uzunluğa tekabül eder. Daha kolay anlaşılabilmesi için nano birimi dünya ile futbol topunu karşılaştırarak daha iyi anlayabiliriz.
Nanoteknolojiyi insanoğlunun hayallerinin ve öngörüsünün ulaşabildiği en üst nokta olarak tanımlardım, zira nanoteknoloji hayallerdeki gibi çalışırsa insanoğluna maddeye hükmetme gücü verecek.
Daha önce youreads kanal dergisinde de yayınlanan evrim yazımda bahsetmiştim.İnsanoğlu maddeye hükmetmeye başladı diye.Şimdilik sadece belirli yollarla elementleri ve formları değiştirebiliyoruz,nanoteknolojiye ulaştığımızda ise maddenin efendisi olacağız.
Bildiğiniz gibi kömür ve elmasın yapı taşı karbon, nanoteknoloji ile kömürden elmas yapmak ise nano saniye.
Biz ol diyeceğiz oda olacak..
Peki atomik seviyede madde değişimi bizim tam olarak ne işimize yarayacak?
-Savaş teknikleri
Dünyanın şimdiye kadar görmediği silahlar ortaya çıkacak.Nanoteknolojiye sahip devletlerin yaptığı savaşlarda binalar havaya uçmayacak çevreye zarar gelmeyecek.Sadece yok etmek istediklerini atomik seviyede doğruluk oranı ile yok edecekler.Savaş alanındaki bir tankı düşünün tonlarca zırha sahip,zırhın yapısında yüzlerce farklı element ,alışım. İşte o zırha atomik seviyede müdahale edilip atomik seviyede zırhı zırh yapan özellikleri, element bağları değiştirilebiliyor.Bunun sonucunda 80 tonluk bir zırha sahip tankın peynir ile aynı kıvama gelmesi bir kaç nano saniye alıyor. Diğer savaş oyuncaklarına neler yapabileceğinizi sizin hayal gücünüze bırakıyorum.
-Sağlık
İnsanoğlunun bildiği tüm hastalıklar son bulacak.Kanserli bir hasta sadece bir tablet ilaç alarak bütün kanserli hücrelerinden kurtulabilecek.Önceden programlanan nanoteknoloji ürünü robotlar insan vücudunda cirit atacak, en ufak sağlık probleminizde müdahale ederek sizi eski halinize getirecekler.Kopan vücut parçaları artık bir problem teşkil etmeyecek.
-Eğitim
Öğrenmek ve hatırlamak için hafızamızı ya da zekamızı kullanmak zorunda kalmayacağız, zira insanların beynin de bulunan nanoteknoloji sinaptik bağlarla bizim devamlı online kalmamızı sağlayacak. Nasıl öğreniriz?
-Ulaşım
Bir maddenin bir yerden başka bir yere taşınması için artık enerjiye ihtiyaç olmayacak.Ulaşım araçlarında sürtünme kuvveti tarih olacak,siz nasıl bir seyahat hayal edebiliyorsanız onu yaşayacaksınız. Bu teknoloji sayesinde bir üst basamak olan "ışınlanma" nın kapıları açılacak.
-Ekonomi
Bildiğimiz tüm ekonomik değerler, ekonomik değerini kaybedecek.Herkes altın ya da elmas oluşturabilecek, para basabilecek. Dolayısı para ile pulla işimiz kalmayacak. Para yerine insanlar varlıklarına göre nanomadde sahibi olabilecekler. Çok varlıklı insanlarda çok nanomadde olacak ve istedikleri kadar yapı, silah, ilaç yapabilecek. Az varlıklı insanlar hali ile az nanomadde sahibi olacak ve yine ay sonunu zor getirecekler.
Nanoteknoloji genel kanının aksine mevcut kullandığımız teknolojileri atomik ölçüde küçültülmesi değildir. 500.000 Tb'lık bir flash disk, kuranı kerimin 1 cm'ye yazılması, dünyanın en küçük türk bayrağının (100 nm eninde) olması nanoteknolojiyi tanımlamaz, nanoteknoloji boyut küçültme işlemi değil, atom değiştirme işlemidir, zira 100 gr nanomadde ile ister flash disk ister bayrak yaparsın ve bunları aynı nanomaddeyi atomik seviye değiştirerek yaparsın.
Buradaki altın anahtar şu, insanoğlunun belirlediği tüm ölçüm sistemleri sallamasyon 1 metrenin ne kadar uzunluğa sahip olacağını biz belirledik yada 1 kilogramın ne kadar ağırlığa sahip olacağını büyüklük, genişlik, uzunluk, hacim tamamen göreceli.
Yukarıda bahsetmiştim 1 nanometre dünyanın futbol topuna oranı kadar diye, dünyanın da evrene oranı bir futbol topu kadar yani 1 nm. Dolayısı ile ölçek olarak evreni baz aldığımızda zaten insanoğlunun tüm varlığı ve mevcudiyeti sadece 1 nm nin içinde...
Bu açıdan baktığımızda ise önümüze yeni bir ufuk açılıyor o zaman kendi imalatımız 1 nm'nin içine bir dünya sığdırabiliriz, aynen bizim şu an içine sığdığımız gibi. Nanoteknoloji ve sınırları kayış kopartacak cinsten, neyse ki bizim ömrümüz yukarıda anlattıklarımı görmemize yetmeyecek de kayış koparmak zorunda kalmayacağız. Sonuç olarak nanoteknoloji insan ırkını tanrıya bir adım daha yaklaştıracak ve nihayetin de tanrıyı gerçek anlamda bulmasını sağlayacaktır.
@Koktenbilimci

Salih Çetin

Abi: Salih Bey, merhabalar. Nasılsınız?
-Salih Çetin: Merhaba teşekkür ederim. Siz nasılsınız?
Abi: Teşekkürler. Bu kanal dergimizin ilk yazar röportajı olacak, vakit ayırdığınız için ayrıca teşekkür edip, sorularıma geçmek istiyorum.
-Salih Çetin: Teşekkür ederim ben de bana bu şansı verdiğiniz için.
Abi: Bize kendinizle ilgili birkaç önbilgi verebilir misiniz? Salih çetin kimdir?
- Salih Çetin: Tabi ben Van-Muradiye doğumluyum. İlk orta ve yüksek öğrenimimi Van'da tamamladım 1998 yılında öğretmenlik mesleğine başladım. Halen okul müdürlüğü yapıyorum.
Abi: Yazmaya ne zaman başladınız? Kendinizi yazar olarak tanımlıyor musunuz?
Salih Çetin: Lise yıllarında şiire ilgim başladı aktif olarak 2000 'li yılların başında yazmaya başladım. Kendimi yazmayı seven biri olarak tanımlıyorum.
Abi: Şiir yazmaya devam ediyor musunuz? Yoksa romanlara mı ağırlık veriyorsunuz?
- Salih Çetin: Romanlara ağırlık veriyorum şimdilerde. Şiir de ilham geldikçe.
Abi: Peki bir eseri ne kadar sürede oluşturuyorsunuz? Bunu her iki dalda da ayrı ayrı sormak istiyorum, bir şiir kitabı ne kadar zamanda oluşur, ne zaman "evet, bu tamamlandı artık" dersiniz? Romanlarda durum biraz daha teknik boyutta sanırım, şablon tamamlanınca bitti denilebiliyor ama şiirde ben hep merak etmişimdir kitap hangi noktada tamamlandı denir ki?
-Salih Çetin: Şiirlerde ısmarlama şiir anlayışına sıcak bakmadığımdan bana göre bir şiir kitabinin oluşacağı süreyi kestirmek zordur. Çünkü şiirler duygusal yoğunluk sonucu ilham geldikçe yazılmalıdır.
Abi: Sizi en çok ifade eden, en sevdiğiniz şiiriniz hangisi?
- Salih Çetin: "Bu gece ağlayacağım" adlı şiirim. Çok severim o şiirimi.
Abi: Şiirleri duygu anlarına bırakıp romanlara geçmek istiyorum. Roman yazmaya tam olarak nasıl başlıyorsunuz? O anı biraz tarif edebilir misiniz?
- Salih Çetin: Romanlarımı gerçek hayatın içinden seçmeye çalışıyorum genelde önce kafamda şablon oluşuyor sonra yazıya döküyorum. Onları da en az şiir kadar hissediyorum
Abi: Güncel problemlere özellikle değinmek istiyorsunuz anladığım kadarıyla, son kitabınız, "kızıla boyanan coğrafyada piç olmak"ta örneğin Suriye göçmenlerinden bahsetmeniz gibi. Özellikle işlemek istediğiniz konular var mı? Bu konuya değinmeden geçemem dediğiniz bir şeyler?
- Salih Çetin: Son kitabımda Suriye'deki iç savaşın yarattığı dramatik durumu ele aldım. Farkındalık yaratmak ve empati ile okurun konuya bakması amacımdı. Yaşam ve yasam arenasındaki dramlar benim ilgi alanlarım.
Abi: Son kitapta ana temanız olanlara bir de Suriye'de yaşayanlar gözünden bakabilmekti, umarım farkındalık yaratır. Peki kitaplarınızı kimler okumalı sizce?
- Salih Çetin: Kitapları yazarken amacım toplumdaki tüm bireylere hitap ede bilmek. Yani okur yazar herkes okuyabilir
Abi: Özellikle sormak istediğim gençlere yönelik bazı sorular var, malumunuz bizim dergimizin yazarları da okuyucuları da genel itibarıyla gençler. Sizce herkes şair ya da yazar olabilir mi? Nereden başlamalı bu işe?
- Salih Çetin: Herkes kendince yazar ve şair dir aslında-

ama profesyonel olmak için önce çok okumak çok çalışıp bu uğurda emek vermek gerekir. Başlamak için ise sadece başlayayım anlayışında olmamak hazır olunca başlamak daha doğru olur zannımca.

Abi: Peki, siz bir kitabı yazdıktan sonra yayınlama sürecinde ne gibi sorunlar çıkıyor karşınıza?

- Salih Çetin: Günümüzde yayınevleri daha kapitalist bir çalışma şekli benimsediklerinden kitabın kalitesinden çok yazarın popüler ligine ve kitabın satışından elde edecekleri kara bakıyor. Bu da yazarları küçük çaplı yayınevlerine yöneltip, ona maddi bir yük oluşturup, ambarlarda bekleyen kitaplar çıkarmaya yöneltiyor.

Abi: peki, bir şekilde uğraşıp kitabınızı yayınladıktan sonra, elde ettiğiniz gelirle geçinmeniz mümkün mü? Yani meşhur sorumuz; yazarlık yaparak geçinilebilir mi?

- Salih Çetin: Son kitabım için yayınevi benden para almadı bana kitap üzerinden telif verdi. Yani kitap olarak ben bir tanesini bile satmadım çünkü yazar olmak tacir olmak olmamalı.

Abi: Normalde yayınevleri yazardan para mı alıyor?

- Salih Çetin: Tabi büyük yayınevlerinde kitap yayımlamak zor diğerleri ise baskı vb parası alıyor

- Salih Çetin: İyi reklamı yapılan yazarlar geçinebilir.

Abi: işin bambaşka bir ticari boyutu var anladığım kadarıyla.

- Salih Çetin: Tabi günde yüzlerce kitap basılıyor farklı konularda ama dolu ama boş bu da ticari bir alan ve furya yaratıyor.

Abi: Sizin şu sıralar üzerinde çalıştığınız bir kitap var mı? Konusu hakkında bilgi vermenizde sakınca var mı?

- Salih Çetin: Şu sıralar düşünüyorum ve yaşam içinde gözlem yaparak doğru bir konu oturtmaya çalışıyorum. Ana fikir olarak ötekileştirilip toplum içinde tehdit haline gelmiş fertlerden yola çıkmayı düşünüyorum. Okuyanlar da farkındalık yaratsın istiyorum

Abi: Gençlere yönelik tavsiyeleriniz neler? Özellikle yazmak isteyenlere ne gibi önerilerde bulunursunuz?

- Salih Çetin: Öncelikle edebiyat güzel bir uğraştır. İlgilenen mutlaka kişisel gelişimine katkı sağlar. Yazacaklarsa önce çok okusunlar. Kendi hatrı için şiir yazmanın deneme hikaye ya da roman yazmanın güzelliği anlatılamaz. Popüler olmak tanınmak için değil sevdikleri için yazsınlar o zaman başarı kendiliğinden olur.

Abi: Bize hem vakit ayırdığınız için hem de samimi sohbetiniz için teşekkür ederiz.

- Salih Çetin: Ben çok teşekkür ederim size gönülden başarılar diliyorum.

Abi: Teşekkürler, Youreads'ten Van'a selamlar, sevgiler

- Salih Çetin: Van'dan size ve Youreads'e candan teşekkürler.

*Röportaj whatsapp-web üzerinden yapılmıştır.

@medeni

karikatür

@yudum cetin
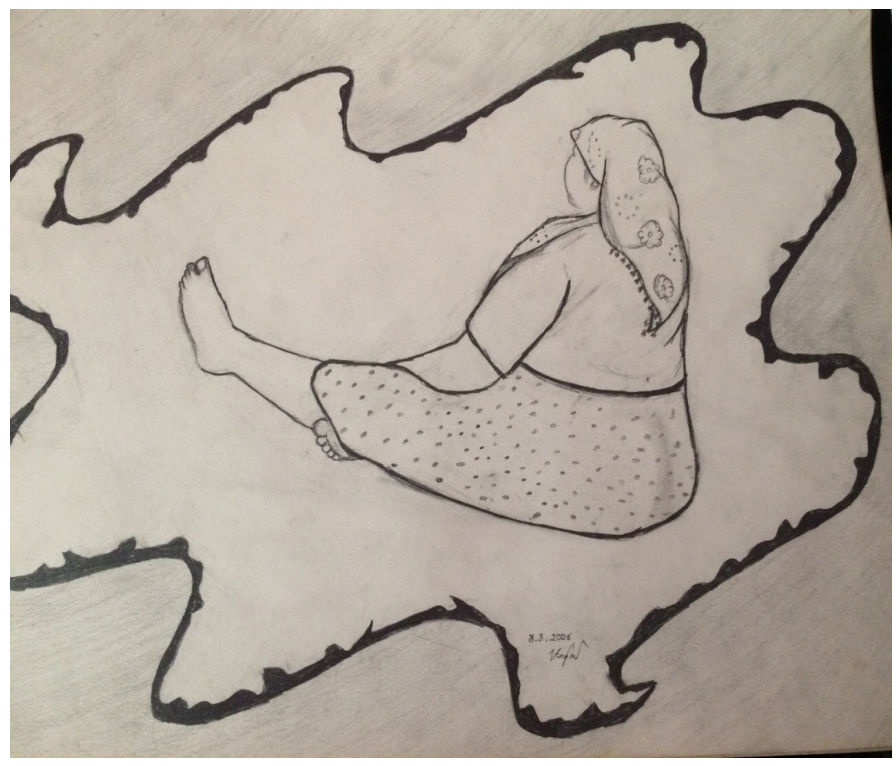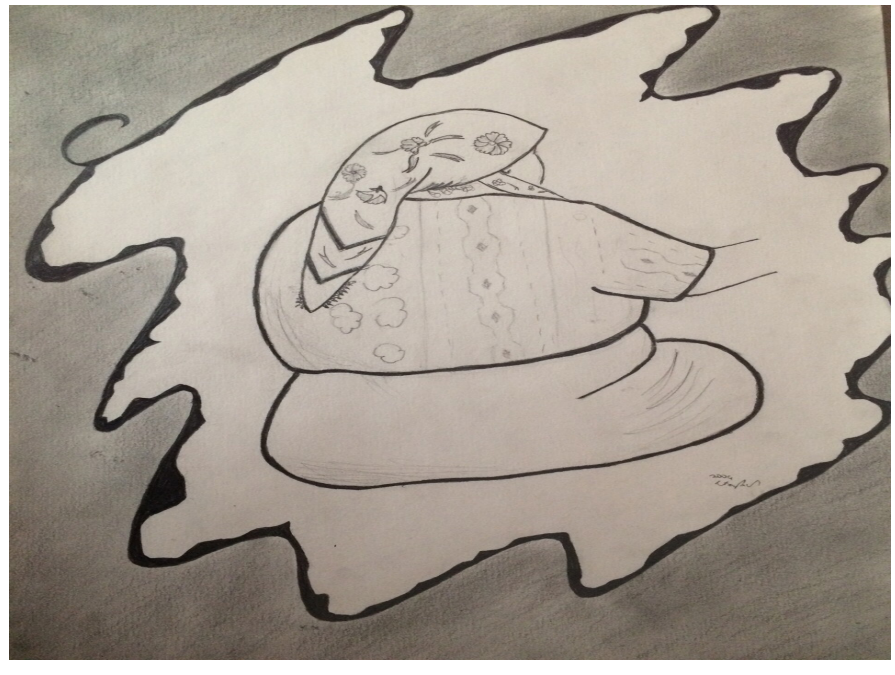
karakalem